

brown

book

**THE BOOK WAS
DRENCHED**

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200600
I

UNIVERSAL
LIBRARY

ದಿವ್ಯ ಪ್ರೇಮ

ಹಿತ್ತಿಲನುನೆ ವಿರಭದ್ರರು

ಒಕ್ಕಲತನದ ಾದ್ಯಾನಿಲಯ ಪುಣೆ.

ಪ್ರಕಾಶಕರು:—

ಮಾಧವ ಬಲ್ಲಾಳ ಬಂಧುಗಳು.

ಧಾರವಾಡ.

ಬೆಲೆ.— ೦—೮—೦

ಅ ರಿ ಕೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸೀತಾದೇವಿಯವರು ಬಂಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಕತೆಗಳು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ಪ್ರೀತಿ ದಿವ್ಯಪ್ರೀತಿ. ಈ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನೆ ಬಾಳಿನೆಂದು ಕಂಡು ಆನಂದಿಸತಕ್ಕದಾಗಿದೆ

ಆದರೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಬುದ್ಧಿಯು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಈ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ ಆವೃತ ಸದೃಶ ಪ್ರೀತಿಯು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ದುರ್ಬೈವ

ಇಂತಹ ಕತೆಗಳನ್ನು ಗಂಡು, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಓದಿ ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಪವಿತ್ರನಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ತಾಯಿ ಬೆಲೆಯೆ ತಿಳಿಯದೆ ಅವಳಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಬಗೆವ ಪಾಪವು ಹಲವರಿಂದ ತಿಳಿಯದೆಯೆ ಆಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಚಿಕ್ಕಂದೂ ತಾಯಿ, ಸಾರಿ ಸಲಹಲು, ಪಡುವ ಕಷ್ಟಗಳ ಅರಿವು ಉಂಟಾದರೆ ಮಕ್ಕಳು ದೊಡ್ಡವರಾದ ಬಳಿಕ ತಾಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಆದರ ಪ್ರೀತಿಗಳನ್ನು ಎಂದೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರರು ಇದರಿಂದ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ನೆಮ್ಮದಿಯು ಹೆಚ್ಚಿ ಸಂಸಾರಿಕ ಸೌಖ್ಯವು ದೊರೆಯಲು ಸಹಾಯವಾಗುವುದೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಸೋದರ ಸೋದರಿಯರಿಗೆ ಈ ನನ್ನ ಅಲ್ಪ ಕಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ

ಹಿ. ವಿ.ಎ.

ತಾಯಿ

ಇರುಳು ಕತ್ತಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಹಿಂದೆ ಸರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹಣತೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಟು ತೀರಿದಾಗ ಜ್ಯೋತಿ ನಂದಿ ಬರಿಯ ಬತ್ತಿಯ ತುದಿಯು ಕೆಂಪಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಲಿಸುವಂತೆ ಮೂಡಣದ ಬಾನಿನಲ್ಲ ಬೆಳ್ಳಿಬೆಳಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮಂದ ನಿಲನು ಮಂದಮಂದವಾಗಿ ಸುಳಿಯಲುಪಕ್ರಮಿಸಿದ್ದನು. ನಗರ ಸಭೆಯವರ ಹೊಲಸನ್ನು ಚಲ್ಲುವ ಬಂಡಿಗಳು ಸದ್ದುಮಾಡಿ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ವೈಮರಿತ ನಗರವನ್ನೆಲ್ಲ ಜಾಗೃತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು ಆಗ ಕಮಲಾ ಎಚ್ಚಿತ್ತು. ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅವಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ ಪುಟ್ಟ ಕೂಸೂ ಎಚ್ಚಿತ್ತು. ಎಲೆವನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕಿಗಳು ಸರಸದಿಂದ ನಲಿದಾಡುವಂತೆ ತಾಯಿ ಮಗಳು ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡಲು ನೊದಲುಮಾಡಿದರು. ಕೊಣೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕತ್ತಲೆಯಿತ್ತು. ಪಕ್ಕಿ ವಲಯೊಂದು ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ರೆಕುಗೆದರಿ ಚಟಪಡಿಸುವಂತೆ ಪುಟ್ಟ ಕೂಸು ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲು ಬಡಿದು ಕೈ ಕುಣಿಸುತ್ತ ತಾಯಿಯ ಮುಖವನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಕಮಲಾ ಆಕೆಗೆ ಮುತ್ತಿನೊಂದು ಕೊಟ್ಟು ಸಡಲಿದ ಸೀರೆಯ ನೀರಿಗೆಗಳನ್ನು ಎಡಗೈಯಿಂದ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಎದ್ದಳು. ಅತ್ತಿತ್ತ ಸರಿದ ಹೊದಿಕೆಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ವೈತುಂಬ ಹೊದೆಯಿಸಿದಳು. ರಾತ್ರಿ ಮಲಗುವಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಛಾದರವನ್ನು ಹೊಚ್ಚಿ ಮಲಗಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ನೋಡಿದಾಗ ಅವೆಲ್ಲವು ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡಿಯಾಗಿ ರಾಶಿ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ರಾಶಿಯಾಗಿ ಬೀಳುವಂಥ ಆಕೆಗೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಬೆಳಕು ಮತ್ತು ಸುಂಗಳೊಂದಿಗಿನ ಪತಿಯ ನಿದ್ರೆಗೆ ಭಂಗ ಬಂದಿತ್ತೆಂದು ಕಮಲಾ ಆತನ ಪಾದದ ಒಳಯೆಲ್ಲರೂ ಕೆಡಕಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದಳು. ಮತ್ತೆ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪವಡಿಸಿ ಚಂಪುವನ್ನು ಎದೆಗೆ ಅಪ್ಪಿ ಕೊಂಡು, ಆಕೆಯ ಪುಟ್ಟ ಪಾದಗಳನ್ನು ಸೇವರಿಸುತ್ತ, ಚಂಪಕದ ಮೊಗ್ಗುಗಳಂತಿದ್ದ ಆಕೆಯ ಕಾಲ್ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆಕೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಡುವು. ಕಮಲಾ ಮುಗುಳು ನಗೆ ನಕ್ಕರೆ, ಚಂಪು ಕೇಕ

ಹಾಕಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಗ ಕಮಲಾ “ಹುಚ್ಚಾ ಕೆಟ್ಟ ಹುಡುಗ, ಏ, ನೀನಿ ಗದ್ದಲ ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯನ್ನೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿ” ಎಂದು ಕಿರುದನಿಯಲ್ಲಿ ಕಿರುಚಿದಳು. ಆದರೆ ಚಂಪುವಿಗೆ ಅದರ ಅರ್ಥವೇನು? ಮೋಗ್ಗುವಿನಂತಿದ್ದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಪಿಳುಕಿಸುತ್ತ ಚಲ್ಲಾಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಆಕೆಯ ಸ್ವಾಮಿ ಮಲಗುವುದು ಮಂಚದ ಮೇಲೆ; ಅದರ ಸಕ್ಕದ ಲ್ಲಿಯೇ ಕೋಣೆತುಂಬ ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಮಂಚದ ಕೆಲದಲ್ಲಿ ಕಮಲಾ ಚಂಪುವಿನೊಂದಿಗೆ ಮಲಗುತ್ತಾಳೆ. ನಂತರ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಲಕ್ಕಿ, ರಾಣಿ, ಮೋನಾ, ಶೋಭಾ ಮಲಗುವರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಚಂಪಾ ತೀರ ಚಿಕ್ಕವಳು; ಶೋಭಾ ಹಿರಿಯಳು ವಯಸ್ಸು ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆಲ್ಲ ತಾಯಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ದೂರದಲ್ಲಿ ಮಲಗಬೇಕು. ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹಾಸಿಗೆಗಳ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಅರಸುವ ತಮ್ಮ ನಾಡುಗಳ ಗಡಿಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದ ದಕ್ಷತೆವಹಿಸಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಲಕ್ಕಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳು, ಆತನಿಗೆ ತಲೆಯ ಕಡೆಗೆ ಎರಡು, ಕಾಲಿನ ಕಡೆಗೆ ಎರಡು ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕು ದಿಂಬುಗಳು ಬೇಕು ರಾಣಿ ಸುತ್ತುತ್ತಾ ದೇವಿ ಸ್ವರೂಪದವಳು. ಆಕೆಗೆ ಆರು ವರ್ಷಗಳು. ತನ್ನೊಂದೂ ದಿಂಬು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. “ಅವ್ವಾ, ಇನ್ನೂ ತಲೆಯ ಕಡೆಗೆ ಎರಡು, ಕಾಲ ಕಡೆಗೆ ಎರಡು ದಿಂಬು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಲಗಲಿಕ್ಕೆ ನಾನೇನೂ ಲಕ್ಕಾನಷ್ಟು ಸ್ಥಳವಲ್ಲ; ನಾನೆಂದೂ ಉರುಳಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಆ ದಿಂಬು ಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅವನಿಗೇ ಇರಲಿ” ಆಕೆಯ ಹೇಳಿಕೆ. ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಉಡಾಳನೆಂದರೆ ಮೋನಾ (ಮೋಹನ).ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲರುವಾಗ ಬಡಸಾಯಿ ಶೋಭಾಳನ್ನು ಒಡೆಯ ತ್ತ ಬಂಡಿಗಾಲಿ ಉರುಳುವಂತೆ ಆಕೆಯ ಮೇಲೆ ಉರುಳುವನು. ಶೋಭಾ ಎಷ್ಟೆಂದರೂ ಹಿರಿಯ ಮಗಳು; ಸ್ವಲ್ಪನಾದರೂ ತಕರಾರು ಮಾಡಿದರೆ ಎಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹಿರಿಯತನಕ್ಕೆ ಕೊರತೆ ಬರುವದೋ ಎಂದುಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನಿರುತ್ತಿದ್ದಳು. ತಮ್ಮನು ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಒಡೆದರೆ ಯಾರೇನು ಮಾಡಬೇಕು? ಆದರೂ ಒಂದೊಂದು ಸಲ “ಅವ್ವಾ, ಆತನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇನ್ನು ಮಲಗಲಾರೆ, ಬಂಡಿಗಾಲಿಯ ಳಿದಂತೆ ಮೈಮೇಲೆಯುರುಳುತ್ತಾನೆ” ಎಂದು ತಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಳು. ಆದರೂ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಆಕೆಗಾಗ ಬೇರೆ ಹಾಸಿಗೆ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದಾಗ ಹಾಗೆ ಮಾಡಗೊಡದೆ ಪುನಃ ಮೊದಲಿನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಮಲ

ಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮಲಗುವಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಲಗುತ್ತಾರೆ ರಾತ್ರಿ ಯಲ್ಲಿ ಮೋನ್ಯಾ ಉಗುಳುವದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮಾಡಿದರೆ ಎಲ್ಲ ಹಾಸಿಗೆಗಳು ರಾಶಿಯಾಗಿ ಒಂದೆಡೆ ಬೀಳುವವು. ಆಗ ಎಲ್ಲರೂ ನೆಲದ ಮೇಲೆಯೇ ; ಮೋನ್ಯಾನ ಒಂದು ಕಾಲು ಹಾಸಿಗೆಗಳ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಶೋಭಾಳ ಮೈಮೇಲೆ ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ರಾತ್ರಿಗಲ್ಲಿ ಚಂಪೂ ಏಳುವಳು, ಆಗ ಕಮಲಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರವೇ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಕೂಡು ಅಳುವದು, ಆಗ ಕಮಲಾ ಎದ್ದು ಮೊಲೆಯುಣ್ಣಿಸಿ ಸೀರೆಯ ನೀರಿನಗಲನ್ನು ಒಡ್ಡಾಣದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು ಚಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾದ ಕೂದಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಮಕ್ಕಳ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುವಳು ಆಗ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ತಟ್ಟುತ್ತ, ನೇನಿಸುತ್ತ ಮುದ್ದುಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವದು ಆದರೆ ಸಮಯವೇ? ಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಲಗಿಸಿ ಅವನ ದಿಂಬುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದಳು ರಾಣಿ ಮಾತ್ರ ಮೊದಲು ಮಲಗಿದಾಗ ಮಲಗದಂತೆಯೇ ಈಗಲೂ ಮಲಗಿರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಕೆ, ಕೊಂಕುಳಲ್ಲ ಅವಳಿ ಹಿಡಿದ ಕಪ್ಪುರ ಗೊಂಬೆಯೂ ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ವಿಕ್ಕುವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿದ್ರೆಹೋಗಿತ್ತು ಮೋನ್ಯಾನನ್ನು ನೆಲದ ಮೇಲಿಂದ ಹಿಡಿತಂದು ಹಾಸಿಗೆ ಪುನಃ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಾಸಿ ಮಲಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು ಅವನು ಪುನಃ ಶೋಭಳನ್ನು ಒದೆಯುತ್ತ " ಗೋಲ, ಗೋಲ " ಎಂದು ಹಿಂದಿನ ದಿನವಲ್ಲ ಪುಟಬಾಲ ಆಡಿದ್ದರಿಂದ ನಿಪ್ಪೆಗಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕನವರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಪ್ರಾತಃಪ್ರಕಾಶ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಯಾರೂ ಇನ್ನೂ ಎಚ್ಚತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ವಂಜರದಲ್ಲಿಯ ಗಿಳಿಯು ಪಕ್ಕಗೆದರಿ ಚಿಪ್ಪಡಿಸಿತು; ಗದ್ದೆ ಮಾಡಬೇಡವೆಂದು ಆದಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತ ಕಮಲಾ ಅಟ್ಟದಿಂದ ಇಳಿದು ಬಂದು ಅಳುವುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಎಬ್ಬಿಸಿದಳು ಮೋಧು ಎಂದೂ ತೀವ್ರವದ್ದವನಲ್ಲ ಎಲ್ಲರು ಏಳುವ ಮೊದಲೆ, ಪಾವಟಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಳೆದು, ನೆಲಸಾರಿಸಿ ಅಂಗಕ್ಕೆ ನೀರಿನ ಧಳಿಹೊಡೆಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರ ಇನ್ನೂ ಹಸಿಯಿರು ವಾಗಲೇ ಎಲ್ಲರೂ ತುಳಿದು ಕೊಳೆಮಾಡುವರು. ಅಪಕ್ಕಾಗಿ ನಿತ್ಯ ಎಷ್ಟೋ ಕೊಡ ನೀರ ಪ್ಪವಾಗುವದು. ಹಲವಾರು ಸಲ ಆಕೆಯ ಸ್ವಾಮಿಯೇ ಚೆನ್ನೈ ಮಾಡಿತ್ತು; " ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಇಷ್ಟು ನೀರು ಬರಿಯ ಪಾದಗಳಿಗೆ ಗಿಳಿನ್ನೂ ಕೊಳೆದು, ನೆಲಸಾರಿಸಿ, ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಒಳಹೋದಂತಹಂತಕ್ಕೆ ನೆಚ್ಚುವಾಡಿ

ದರೆ, ನಗರ ಸಭೆಯವರು ನೀರು ಪೂರೈಸುವ ಬಗೆಯಾದರೂ ಹೇಗೆ?" ಕಮಲಳೂ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರದೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

“ ಎಲ್ಲರೂ ಹಿಂಗೆಕೆ ವೆಚ್ಚಮಾಡಿಯಾರು ? ಹಿಂದುಗಳಾದವರು ಮಾತ್ರ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವರು.”

ಕಮಲಾ ಮೋಢನನ್ನು ಹೊರಳಾಡಿಸಿ ಎಬ್ಬಿಸಿ “ ಸೋಮಾರಿ, ಏಳು; ನಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೇ ನೀರು ಹರಿಯುವದು” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು “ ಎದ್ದೆ, ತಾಯಿ” ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ಆತನು ಹಾಗೆಯೇ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಗ್ಗುಲಿಂದ ಹೊರಳಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಬಿಟ್ಟನು.

ಕಮಲಾ ಬಕೆಟ್ಟು ಮತ್ತು ಕಸಬರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಸ್ವತಃ ತಾನೇ ತೊಳೆಯುವದಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುವಳು. ತಾನು ತೊಳೆಯುವ ಸಪ್ಪಳ ಕೇಳಬಂದಹೊರತು ಆತನು ಏಳಲಾರನೆಂದು ಆಕೆಗೆ ಗೊತ್ತು. ಯಜಮಾನಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರಲು ತಾನು ಹಾಳುಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಹೊರಳಾಡುವದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿರದೆ ಆಗ ಅವನು ಎದ್ದು ಕಣ್ಣುಜ್ಜುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಿಚ್ಚು ಇನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಕಮಲಗಳಿಂದ “ ತಾಯಿ ಅದನ್ನು ಕೊಡಿರೆ”ದು ಕಸಬರಿಗೆ ತಕ್ಕೊಂಡುತಾನೇ ತೊಳೆಯಲು ನಿಂತನು.

ಕಮಲಾ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ತೆರೆದು ಒಳಗೆ ಹೋದಳು. ಎಲ್ಲವೂ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಇಟ್ಟಂತೆ ಇದ್ದವು. ಸುದ್ದೆವಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬೆಕ್ಕು ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ತನ್ನ ಹಾವಳಿ ನಡೆಸಿದಂತೆ ತೋರಿಲ್ಲ. ಪಾಕಮಾಡಬಾಗಿ, ಒಲೆಯೊಳಗಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೂದಿಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಹೊಗೆಬಂದು ಮುಚ್ಚಿ ಗಳು. ನವನಾಗರಿ ತೆಗೆ ಒಪ್ಪುವ ಬ್ರಿಶ್ಚು ಮತ್ತು ಹಲ್ಲುವುಡಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಗೆ ಸೇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುಖ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಕ್ಕಿ ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಬಾಲಕನೊಟ್ಟು ಮತ್ತು ಹೊಸ್ಟಿಲಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕಿ ಮಹಡಿಯ ಮೇಲೆ ಸೂಡಳು. ಹಾಗೆಯೇ ಆತ್ಮಯ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಡೆರೆ ಹಾಕಿ “ ಆಶ್ಚೆಯವರೇ, ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಸುಖವಾಗಿ ನಿದ್ರೆ ಬಂದಿತ್ತೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. “ ಅಷ್ಟೇನೂ ಸುಖವಾಗಿ ನಿದ್ರೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ?” ಎಂದು ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಮಲಗುವ ಕೋಣೆಯ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನಿಂತಳು. ಚಂಪಾ ಈಗಲೂ ಕನಸು

ಕಾಣುವಂತೆ, ಕೇಕೆಹಾಕುತ್ತ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸುತ್ತ ಹಂಚುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಆಟನಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕಮಲಾ ಮೋನ್ಯಾನನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುವ ದಕ್ಕೆಂದು “ ತಮ್ಮಾ, ತಮ್ಮಾ ” ಎಂದು ಕೂಗುವಳು. ಮೋಹನನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಕಂಠಪಾಠಮಾಡುವಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನ ಕ್ಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕ ಇರುಳನ್ನು ಮಲಗುವಾಗ ತಾಯಿಗೆ ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ತಿಪ್ಪು ಎಬ್ಬಿಸಲು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಆಕೆ ಅದಂತೆ ಎಬ್ಬಿಸಿರಲೂ ಅವನು ಏಳುವುದು ಎಲ್ಲಗೂ ಎದ್ದ ಮೇಲೆಯೆ. ಕೂಗಿದರೂ ಏಳದ್ದರಿಂದ ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ ಆತನನ್ನು ಹೊರಳಾಡಿಸಿದಳು. ಎಷ್ಟೋ ಸಮಯದ ನಂತರ ಕಣ್ಣಾಜ್ಜು ತ್ತು ಎಷ್ಟು ಕುಳಿತರೂ ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಹಾಸಿಗಯಲ್ಲಿ ಬಾಗಿ ತುಂಬಾ ಛಾದವನ್ನು ಹೊದೆದುಕೊಂಡನು. ಮಗುವಿನ ನಿದ್ರೆಗೆ “ಡ್ಡಿಮಾಡುವುದು ಆಕೆಗೆ ಇಷ್ಟ. ಎಲ್ಲ ಅಂತೆಯೇ “ ಮಲಗಲಿ! ಅವನೇನೂ ಈಗ ಎಂ. ಎ. ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಬೇಕಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಸುವ್ಮನಾದಳು.

ಕಮಲಾ ಪತಿಗೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಹಲ್ಲುಜ್ಜಲು ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ದೇವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕಸಗೂಡಿಸಿ, ದೀಪಹಚ್ಚಿ, ಒಚ್ಚಲುಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ನೀರು ಕಾಯಿಸುವ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ (Boiler) ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿ ನೀರು ಕಾಯಿಸಿ ಜಳಕಮಾಡಿದಳು. ತಿರುಗಿ ಆದಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚೆಯಿಟ್ಟಳು. ಆಗ ನೇಸರು ಉದಯಿಸಿದನು. ಮೂದಣದ ರೆಡಕಿಯಿಂದ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಓಂಂಗಾ, ಮೋಟಾರು, ಸಾಯಕಲ್, ಇತ್ಯಾದಿ ವಾಹನಗಳು ಸಾಗುವುದು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಸರದಿಂದ ಒಲೆಬೆಂಕಿಮಾಡಿ ಚಹಕೆಚ್ಚು, ಗವಳಿಗನಿಂದ ಹಾಲನ್ನು ಅಳಿಯಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಮೊದಲಿನ ಕೆಲಸವನ್ನೆಲ್ಲ ತೀರಿಸಿ “ ಅಪ್ಪಾ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಚಹ ಬೇಕಂತೆ ” ಎಂದು ಕೂಗುವನು. “ ಎನು ಟ್ಟಿದೇನೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳೆಂದು ಹೇಳು ಅವರಿಗೆ, ನಿತ್ಯ ಹಸಿಗಯಲ್ಲಿಯೇ ಚಹತರಿಸಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾಳೆ ಅವರು ತಲೆಗೆರಿದರೆ ತಿಳಿಯುವುದು. ಅದಿರಲಿ, ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿದೆಯಾ?”

“ ಹೂಂ; ಮುಗಿಯಿತು ...ಅಮ್ಮಾ, ಅವರು ಜಗಳನಾಡುತ್ತಾರೆ.”

“ ಏನು?... ಜಗಳ!”

“ ದಿಂಬಿನಿಂದ ಬಡಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.....”

“ ಮತ್ತು ಸುರುವಾಯಿತೆ? ಮಾಡತೇನಿ ತಡೆ, ಅವರಿಗೆ ಹದ.....”
 ಹಾಸಿಗೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಲು ಬಿಲ್ಲು-ನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದಿಂಬುಗಳನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ ಒಗೆದು
 ಹೊರಿಸುವುದಾದವನು ಅಕೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಮಹಡಿ ಎರಿ
 ಹೋಗಲು ಕೂಡೆಯಲ್ಲ ಯುದ್ಧವು ಮುಂಗಾಲೊಟದಲ್ಲೆಯೇ ಇರುವನು
 ಮೋನ್ಯಾ ಮುತ್ತಿ ಲಕ್ಕಿ ಎಂದೂ ಡೆಗೆ, ಶೋಭಾ ಪುತ್ತು ಗುಣ ಇನ್ನೊಂದು
 ಕಡೆಗೆ, ತಂದೆಯೂ ಹಲವು ಸಲ ಸರಿಸರ ಪಕ್ಷವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದನು ನಾಪ
 ಬಡತಾಯಿ ಲಕ್ಕಿಯ ದಿಂಬುಗಳನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ ಒಗೆದಾಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ಜಗ್ಗಾಡು
 ತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗಾಗ ಅವನು “ನನ್ನ ದಿಂಬು, ನನ್ನ ದಿಂಬು!” ಎಂದು ಕಿರು
 ಚುತ್ತಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಪಕ್ಷಗೈದರ ನಗುತ್ತಿದ್ದ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಚಂಪು ಸುಖ
 ಪಾಗಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ತಾಯಿ ಬಂದಕೂಡಲೇ ಯುದ್ಧ ನಿಂತಿತಾದರೂ ಮೋನ್ಯಾ ಶೋಭಾ
 ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ದಿಂಬನ್ನು ಕಸಿಮಕೊಳ್ಳಲು ಅಕೆಯ ಮೇಲೆ ಜಿಗಿದನು

“ ಏನು ಕೆಟ್ಟ ಹುಡುಗರಪ್ಪಾ ನೀವು! ಮುಂಜಾನೆ ಏಳುವೇ ತಡ,
 ಅನಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ನೋಡ್ವಿಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿರಬುದನು,
 “ ಹಿಂಗೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದರೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಹೊಡಿ.. ..”

“ಮೋನ್ಯಾನೇ ಮೊದಲ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದು” ಎಲ್ಲರೂ ಒಮ್ಮೆಲೇ
 ಕೂಗಿದರು.

“ ನಾನೂ! ಮೊದಲು ಸುರುವು ಮಾಡಿದ್ದು? ಅವು.....”

“ ಅವನು ನನ್ನ ದಿಂಬು ನೋಡೆ, ಹೇಗೆ ಒಳಗಿನ ಸೀಳು (ಏರಳ) ಹೊರಗೆ
 ಬಂದಿದೆ ?”

“ ಏ, ಮೋನ್ಯಾ ಏಳು, ದಡ್ಡು ತೋಡಿಸ್ತು ತಂದು, ಬೆಳ್ಳಿಯವ, ಬಳ್ಳಿ
 ಯುನೆಂದು ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಕೈಕಾಯ್ದರೆ.....ಸಲಿಗೆಯ ನಾಯಿ ತಲೆಗೆರ
 ತಂತೆ; ನೆಚಾ... ..”

ಅಕೆಯ ಸ್ವಾಮಿ ಅಕೆ ಬಂದದ್ದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ತುಂಬ
 ಹೊದುವಕೊಂಡು ಮಲಗಿದವನಂತೆ ನಡೆಸಿದನು. ಮೋನ್ಯಾ ಸದ್ದು ಮಾಡ
 ದಂತೆ ಎದ್ದು ಹೋರತನು. ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತು, ಹೇಗೂ ಅಕೆ ಸ್ವಾನಮಾಡಿ
 ಉಡಿಯಿಂದ ಇಬ್ಬಾಳೆ, ತನ್ನನ್ನು ಮುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಕಮಲಾ ಕೆಳಗಿಳವೂ

ಬಂದು ಮೋಧುವಿನೊಂದಿಗೆ ಪತಿಗೆ ಚಹ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಲು, ಗಂಜಿಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಳು ತಾನು ಸರಕಿನ ಕೋಣೆಗೆ ಕಾಯಿಪಲ್ಲಿ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ಅಡಿಗೆಗೆ ಸಮಯವದು ಮೋಧು ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು “ಅಮ್ಮಾ, ವೇಟಿಯಿಂದ ಏನು ತರಲಿ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಪಾತ್ರೆ ತಿಕ್ಕುವಾಕೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಂಗಿ ತುಂಬಿ ನಿಂದ ತಿಕ್ಕುವ ಕಿರಿಕಿರಿ ಹಿರಿ ಸಪ್ಪಳವು ಕೇಳಬರುತ್ತಿತ್ತು ಲಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಆತನೊಂದಿಗೆ ಶೋಭಾಳೂ ಬಂದಳು.

“ಅವ್ವಾ, ಲಕ್ಕೆ ಹಾಲು ಕುಡಿಯಲೊಲ್ಲ...” ಶೋಭಾಳ ದೂರು.

ಕಮಗಳ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಈಳಿಗೆ ಇತ್ತು. ಸುತ್ತಲೂ ಕಾಯಪಲ್ಲಿಗಳ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಗುಡ್ಡಗಳೇ ನಿಂತಿದ್ದವು ಆಕೆ ಗಜ್ಜರಿ ಮತ್ತು ಅಲುಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದಳು ಮೊದಲು ಸಿಟ್ಟುಮಾಡಿ ನಂತರ ರಂಬಿಸಿ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸುತ್ತ ನಡನಡವೆ ಅಡಿಗೆಯ ಬ್ರಹ್ಮಣಸಿಗೂ ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

“ಲಕ್ಕೆ, ನಮ್ಮವು ಒಳ್ಳೇ ಹುಡುಗ; ಹಟಮಾಡಬಾರದು ಈಗ ಹಾಲು ಕುಡಿ ಪುನಃ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಚಹ ಕುಡಿಯುವಿಯಂತೆ, ರಾಣು, ನಮ್ಮವ್ವಲ್ಲೇ ನೀನು. ಚಂಪು ಎದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ; ಹೋಗಿ ಆಕೆನ್ನ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಹಾಲು ಕುಡಿಸುವಿಯಾ ?”

ಶೋಭಾ ಜಾಣ ಹುಡುಗಿ, ಮನೆಕೆಲಸಗಳೆಂದರೆ ಆಕೆಗೆ ಹಿಡಿಯುವವರಿಲ್ಲ, ರಾಣು ಅಂಕಲೀಪಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದಾಳೆ, ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಓದಲು ಆಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಕಲಿತು ಮಹಾಪಂಡಿತೆಯಾಗುವದಕ್ಕಿಂತ ಕಲಿಯದೆ ಮೂರ್ಖಳಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ಒಲೆಯ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ಅಡಿಗೆಮಾಡುವದೇ ಆಕೆಗೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟ. ಯಾವಾಗಲೂ ಅಡಿಗೆ ವನೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾವರೊಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವನೆಂದಿಂದ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಕಲಿಸುವ ಮುಸ್ತರರಿಗೆ ಗಸ್ತಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಓದುತ್ತ ಕುಳಿತಾಗ ಚಂಪು ಸ್ವಲ್ಪ ಅತ್ತರೆ ಸುಕು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನುಳಿದು ಬಳಿಗೆ ಬಿಗಿದು ತಾಯಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಅಕ್ಕಿ ಹಿಟ್ಟು ಅಡಿಗೆಯವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಮತ್ತೇನೂ ಅಣತಿ ವಿಧಿಸಿ, ಕಮಲಾ ಪುನಃ ಮಹಡಿಯನ್ನೇರಿದಳು. ಮನೆಯಲ್ಲ ಈಗಾಗಲೇ ತುಂಬಾ

ಗದ್ದಲ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ರಾಣಿ, ಮೋನ್ಯಾನೊಂದಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವಂತೆ. ಧ್ಯಾನಿ ತೆಗೆದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಂಕಲಿಸಿ ಓದುತ್ತಾಳೆ. ನಳದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಮುಸುರೆ ತಿಕ್ಕುವ ಖೆಟ್ಟೋರನ ತಾಯಿ ಸದ್ದುಮಾಡುತ್ತ ಪಾತ್ರೆತೋಳೆಯು ತ್ತಾಳೆ. ಮಲಗುವ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಸ್ತೋ ರ್ಪೂಡಿಸಿ, ರ್ಪೂಡಿಸಿ ಹಾಸಿಗೆ ತಗೆ ಯುವನು. ನೆಲತಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಲಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಚಂಪು ತಂದೆಯೊಂದಿಗೆ ಕೇಕ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು ಕೈಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಬಿಟ್ಟ ಪಂಜರದೊಳಗಿನ ಗಿಳಿಯು ವಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮಾಡಿತ್ತು ಕಮಲಾ ಮಲಗುವ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಪುನಃ ತಿರುಗುವದರಲ್ಲಿದ್ದಳು ಚಂಪು ಅತ್ತಳು ಆಕೆಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿ ದೇವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ನೀರೆ ಬದಲುಮಾಡಿ ವಡಿ ಉಡುವಳು. ಮಂಜಾನೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ಆಕೆಗೆ ಗಮನವೇ ಸಿಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಯ ಎಲ್ಲ ಜಂಜಡಗಳನ್ನು ಮರೆತು ಒಂದು ಕ್ಷಣ ದೇವಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಬೆರೆತಳು. ಆದರೂ ಆಕೆಯ ಮನಸ್ಸು ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಿಲುಕಿರಲಿಲ್ಲ ಮೋಧುವಿನ ಸ್ವರ ಕೇಳಿಸಿತ. 'ಎಂಥ ಮಿಾನು ತಂದನೋ ತಿರುಗಿ ಎಷ್ಟು ಚಿಲ್ಲರೆ ತಂದಿರಬಹುದು?' ಎಂದು ಚಿಂತಿಸುವದರ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮುಗಿಸಿ ಕೆಳಗೆ ಬಂದಳು.

ಮಿಾನನ್ನು ಎಷ್ಟು ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟು, ಅಡಿಗೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ಒಂದು ಸಲ ಕಣ್ಣೊರಳಿಸಿ ಕಮಲ ಗಳು ಪುನಃ ಸರಕಿನ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋದಳು ಅತ್ತೆಯು ಯಾವಾಗಲೋ ಅಟ್ಟದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಬಂದು ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತದ್ದು ಆಕೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಆಕೆ ಈಗಲೇ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ನಿಕೃದಂತೆ ಪೂಜೆಮಾಡಿ ವ್ದಳು "ಕಮಲಾ, ಅಷ್ಟು ಎಲೇಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡೇ" ಅತ್ತೆ ಕೇಳಿದಳು. ಕಮಲಾ ಕೊಟ್ಟಳು "ಅವ್ವಾ ನಿನ್ನ ಮಗಳು ಬಾಳು ತಂಟೆತೋರಿ; ಆಕೆಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವದೇ ಕಷ್ಟ!" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಚಂಪುಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿ ಆನೆಯಾಡಿಸುವಳು ಚಂಪು ಆಗಲೂ ಸಹಿತ ಒಂದು ಬಣ್ಣಿಯ ಹೋಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ನೆಕ್ಕುವದನ್ನು ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ.

ಗಡಿಯಾರದಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ "ಡನ್ನ ಡನ್ನ" ಎಂದು ಒಂಭತ್ತು ಬಾರಿ ಸು ವದು; ಅಡಿಗೆಯವನು ನಲ್ಲಿಯಿಂದ ಆಗಲೇ ನೀರು ತುಂಬಿದ್ದನು. ಹುಡುಗ ಗೆಲ್ಲರೂ ನಲ್ಲಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ಸ್ನಾನಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ನೆರೆದರು. ಲಕ್ಕಿ ಬತ್ತಲೆ

ಯಾಗಿ ಓಡಿಬಂದು ಅಳುಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ 'ಅವ್ವಾ ಯಾರೂ ನನ್ನ ಮೈತೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ'ವೆಂದು ತಕರಾರು ಹೇಳಿದನು.

“ ಅವ್ವಾ ನನ್ನ ಖುದೀ ಶರ್ಟ್ ಎಲ್ಲಿದೆ ? ” ಮೋನ್ಯಾನ ಬೇಡಿಕೆ.

“ ನಾನು ವ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವಾ ? ” ಶೋಭಾ ಸಲಹೆ ಕೇಳಿದಳು.

“ ಅವತ್ತು ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗೆ ಸಾಹೇಬರು ಬರುತ್ತಾರಂತೆ; ಜರದ ಪೋಲಿಕಾ ತೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ” ರಾಣು ಕೂಗಿದಳು.

“ ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕವ್ವ ನಮಗೆ ರೀಶ್ಮಿ ಸೀರೆ ಉಡಬೇಡಿರೆಂದು ಹೇಳತಾರೆ, ಸಂಜೆಯಮುಂದೆ ತಿರುಗಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ತಾವೇ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗತಾರೆ ” ಶೋಭಾ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನು ಒಡಗಟ್ಟಿದಳು.

ರಾಣುಗೆ ಅಂದು ಸೀರೆ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇನ್ನು ದಿನ ಪೋಲಿಕಾ, ಪರಕಾರ ತೊಟ್ಟಿದ್ದಳು ಇಂದೆ ಹೂಸತಾಗಿ ಸೀರೆ ಯುಡಿಸೆಂದು ತಾಯಿ ಯನ್ನು ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಯಿತು.

ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ನಾನಮುಗಿಸಿದರೂ ಲಕ್ಕಿ ಇನ್ನೂ ಸ್ನಾನಮಾಡಿರಲೇ ಇಲ್ಲ ಶೋಭಾಳ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಆತ ಕೊನೆಗೆ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದ, ಲಕ್ಕಿ ತುಂಬಾ ತುಂಬ; ವೈ ಒಣಗಿದರೆ ಸಾಕು, ಮತ್ತೆ ನಳದ ಕೆಳಗೆ ಹೋಗಿ ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಂತೂ ಇಡೀ ದಿನವೆಲ್ಲ ಅವನು ಸ್ನಾನಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆತನಿಗೆ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಲು ಯಾರೂ ಮುಂದೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಕಮಲಾನೇ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂದು ಶೋಭಾ ಮೊದಲು ಜಗಳ ಮಾಡಿಸಿದ್ದರೂ ಮತ್ತೆ ವೈ ಹೊಲಿಸುವಾಡಿ ಕೊಂಡು ಪುನಃ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸೆಂದು ಹಟಹಿಡಿದನು ಈ ಸಲ ಯಾರೂ ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಲಕ್ಕಿ ಅಸಹಾಯದಿಂದ, ತನ್ನ ಒಂದೇ ಒಂದು ಅಪ್ಪನನ್ನು ಕೊನೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ; ಧ್ವನಿತೆಗೆದು ಅಳುತ್ತಿದ್ದನು ಕಮಲಾ ಒಂದು ಮೈಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ, ಸೀಗೆ ಕಾಯಿಯಿಡಿದ ತಿಕ್ಕಿತಿಕ್ಕಿ ತೊಳೆಯಲುಪಕ್ರಮಿಸಿದಳು, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೋಧುವಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ, ತಾನು ಚಂಪುವಿನ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಬಿಸಿನೀರಿನಿಂದ ಮಾಡಿಸಿದಳು.

ಕೈಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಂತಿಯಬಾವೆ, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮಣಿ ಹಾಕಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ದ್ದವು. ಮಕ್ಕಳು ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂಡುವ ಸಮಯವದು. ತಾಟು ಹಾಕಿದರು. ಅಡಿಗೆಯವನಿಂದ ಕಮಲಾ ಅನ್ನ ತರಿಸಿದಳು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಡಿಸಿದಳು. ಹುಡುಗರು ಗಡಿಬಡಿಯಿಂದ ನುಂಗಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದರು.

“ಮೋಸು ಸಾವಕಾಶ ಉಣ್ಣು. ಈಗಿನ್ನೂ ಒಂಭತ್ತವರೆಯಾಗಿದೆ ”

“ ಆವ್ವಾ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಪರೀಕ್ಷೆಯದೆ ” ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದು ನೆವವಿರುತ್ತಿತ್ತು ಆತನದು. ಪರೀಕ್ಷೆಯದಿನ ಒಂದರ್ಥಗಂಟಿ ಮೊದಲು ಹೋಗುವನೆಂದರೆ ಯಾರೂ ಬೇಡವೆನ್ನುವದಿಲ್ಲ. ಹುಡುಗರು ಊಟಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಇಂದು ಕಮಲಾ ಅವರೆದರಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ ಇದ್ದಲಿ ಒಲೆಯ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ಏನನ್ನೂ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಡಿಗೆಯವನಿನ್ನೂ ಆಲುಪಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅತ್ತೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ತೂಕಡಿ ಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಸಮಯವಿರಲಿಲ್ಲ, ಆಕೆಯ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷಗೊಡಲು ಕಮಲಾಗೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ತೆಂಡೀ ತುಂಬಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದಳು.

ಮೋಟಾರು ಬಂತು. ಅವಸರದಿಂದ ಶೋಭಾ ರಾಣು ಚಪ್ಪಲಹಾಕಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮೋಟಾರಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರು. ಕಮಲಾ ತಿನಿಸಿನ ಡಬ್ಬಿಗಳೆರಡನ್ನೂ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಳು; ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋದರು.

“ ಆವ್ವಾ ನನಗೂ ಗೊತ್ತಾಯಿತು.” ಎಂದು ಮೋನಾ ತನ್ನ ಚರ್ಮದ ಚೀಲದ ತುಂಬ ಪುಸ್ತಕ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಕಮಲಾ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಮಹಡಿಯೇರಿ ಬಂದನು.

“ ಈ ದಿನ ನಿಮ್ಮ ಪರೀಕ್ಷೆಯೇನವ್ವಾ? ”

“ಹೌದವ್ವಾ, ಪರೀಕ್ಷೆ ಸಾಹೇಬರು ಬರುತ್ತಾರೆ ” ತ್ಯರೆಯಿಂದ ಹೇಳಿ, ಬಾಗಿ ಆಕೆಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ. ಪರೀಕ್ಷೆಯದಿನ ತಾಯಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರೆ ವ್ಯರ್ಥಹೋಗುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಖುಡಿತವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಜಯಸಿಗುವದೆಂದು ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಟ್ಟುಹೋಗಿತ್ತು. ಕಮಲಾ ಅವನ ತರ್ತಿಕಾಲರನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿ, ತರ್ತಿನ ಮೇಲಿನ ಬಿರಡಿ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದಳು.

“ಬೇಡವ್ವಾ, ಮೇಲಿನ ಬಿರಡಿ ಹಾಕದೆ ಬಿಡುವದು ಈಗ ಫ್ಯಾಷನ್ನು ಆಗಿದೆ. ಮೇಲಾಗಿ ಬಿಸಿಲು; ತುಂಬಾ ಕೆಳ” ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಮೋನು ಮಾಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟನು.

ಆಕೆಯ ಪತಿಗೆ ಊಟದ ಸಮಯವಾಯಿತು. ಆತನು ಕೆಳಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತನು. ಕಮಲಾ ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಚಹವ ಕಿಟ್ಟಲಿಯನ್ನೂ, ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬೀಸಣಿಕೆಯನ್ನೂ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಆಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಳು. ಲಕ್ಕಿಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲದು. ತಾಯಿಯೊಂದಿಗೆ ಚಹವನ್ನು ಕುಡಿಯುವದೋ, ಇಲ್ಲವೆ ತಂದೆಯೊಂದಿಗೆ ಬೇಯಿಸಿದ ಮೀನ ತಿನ್ನುವದೋ. ಕೊನೆಗೆ ಚಹವನ್ನು ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಒಲ್ಲೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ಮೀನ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದನು. ಆದರೂ ತಾಯಿಯು ಹಿಡಿದಿರುವ ಕವ್ವು ಬಿಸಿಗವನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸುವದನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಚಂಪೂ ಮಾತ್ರ ಒಳ್ಳೆಯ ಹುಡುಗಿ; ಹಟಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಹಿಡಿದ ಬಟಾಟೆ ಚೂರು ಇನ್ನೂ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಇತ್ತು. ನೆಕ್ಕುತ್ತ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟಳು.

ಕಮಲಾ ಎಲೆಯಡಕೆ ತಟ್ಟಿಹಿಡಿದು ಮೇಲೆ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆಕೆಯಪತಿ ಆಗಲೇ ಕೋಟನ್ನು ಓಡು ಎಲ್ಲಿ ಆರಿವೆಧರಿಸಿದ್ದನು. ಮೋಢು ಗಾಳಿಹಾಕುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದ. ಕಮಲಾ ಬಂದಕೂಡಲೇ ಆತನು ಗಾಳಿಹಾಕುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೆಳಗಿಳಿದು ಜಾರಿದನು. ಕಮಲಾ ಗಾಳಿ ಹಾಕುತ್ತ ಮನೆತನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಕ್ಕು ಕಲೆಯುತ್ತ ನಾಲ್ಕು ಪಾತುಗಳನಾಡಿದಳು. ಸತಿ-ಪತಿಯರಿಬ್ಬರೂ ಸ್ವಚ್ಛಂಧವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸುಂಜಾಸನೆಯಿಂದ ಇದೊಂದೆ ತಕ್ಕ ಸಮಯವು ಮಾತನಾಡುತ್ತಲೇ ಆತನು ಪೂರ್ಣ ಒಟ್ಟಿ ಧರಿಸಿದ. ಕಮಲಾ ಕೋಟು ಹಿಡಿದಳು. ಆತನು ಅದರಲ್ಲಿ ತೋಳುಹಾಕುತ್ತ “ಪ್ರಿಯೆ, ಉಸ ಕಾರನಾಯಿತೆ”ಂದು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದನು. ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಟನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮತ್ತೊಂದು ಕೈಯಿಂದ ಆಕೆಯ ಕೋಮಲ ಕೆನ್ನೆಗಳನ್ನು ನೇನರಿಸಿದನು. ನಂತರ ಮುತ್ತನೊಂದು ಕೊಟ್ಟು ಭರಭರನೆ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಹೋದನು. ಕಮಲಾ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಹಿಂದೆ ಸರಿದಳು. “ನಾನು ಹೋಗುವೆ”ನೆಂದ. ಆಕೆಯ ಪತಿ ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಕೂಗಿದುದು ಕೇಳಬಂತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಕಾಲೊಳಗಿನ ಬುಟುಗಳ ಸದ್ದು ಕೇಳಬರಲಿಲ್ಲ. ಗೇಟಿನ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿದ ಸದ್ದು ಕೇಳಿಸಿತು. ಕಮಲಾ ಇನ್ನೂ ಮುಟ

ಡಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಏನೆನೋ ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲವು ಆಗ ಆಕೆಯಿಂದ ಮರೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಮನೆಯೇ ಆಕೆಗೆ ಮನವಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರಿತು. ಆಕೆಗೆ ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿದಂತಾಗಿತ್ತು. ಸ್ವಪ್ನದಿಂದ ಜಾಗೃತರಾದ ವರಂತೆ ತಟ್ಟನೆ ಆಕೆಗೆ ಕೆಲಸದ ಅರಿವಾಯಿತು. ತನ್ನ ಸೀರೆಯ ಸರಗಿನಿಂದಲೇ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಚಿತ್ರಕಲೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಧೂಳು ರುಪಾಡಿಸಿದಳು. ಔಷಧ ಎಣ್ಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಾಟಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೂತ ಧೂಳಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದಳು. ಮುಂಜಾನೆಯಿಂದ ಆಕೆ ಅಡೆನ್ನು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ. ಅವರೆ ಈಗ ಆಕೆಗೆ ಅ ಎಲ್ಲ ಉತ್ಸಾಹ ಕುಗ್ಗಿದಂತಾಗಿತ್ತು.

“ಅವ್ವಾ, ಅವ್ವಾ ಅವ್ವಾ” ಯಾರೊ ಕೂಗಿದರು.

“ ಒಂದೆ ಮಗು, ಅಡಿಗೆಯವನನ್ನು ಕೇಳು ನಿನಗಿನ ಸಾರು ತಯಾರಾಗಿರ.ವದೋ ಹೇಗೆ”

“ತಯಾರಾಗಿದೆಯಂತವ್ವಾ”

“ ಮಕ್ಕಳ ಆರಿಸೆ, ಕರವಸ್ತ್ರ, ಕಾಲಕುಪ್ಪಸ, ಇತ್ಯಾದಿ ಒಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಮೋಧುವಿಗೆ ಹೇಳಿ ಆನಿಗೆ ಸಾಬುನು ಕೊಟ್ಟು ಕವಲಾ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದಳು. ಲಕ್ಕಿಗೆ ಮಿನಿಸಿನ ಸಾರು ತನ್ನ ಉಣ್ಣಿಸಿದಳು. ಲಕ್ಕಿ ಊಟ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವಿಣ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದನು. ಅಕ್ಕದಿರ ಸಂಗಡ, ಅಣ್ಣಂದಿರ ಸಂಗಡ, ಅಪ್ಪನ ಸಂಗಡ ಕಡೆಗೆ ಅವನ ಸಂಗಡ ಆತನು ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂಡದೆ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಡಿಯ ದಿವಸದಲ್ಲ ಬರಿಯ ಊಟ ಮಾಡುವದೇ ಅವನಿಗೆ ಸಂದಿದ ಕೆಲಸ. ತಂದೆ ಇಷ್ಟು ಸಲ ಊಟಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಸಿಟ್ಟುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನಾದರೂ, ತಾನು ಊಟಮಾಡುವಾಗ ಬಂದರೆ ಕರೆದು ತುತ್ತುಮಾಡಿ ಉಣ್ಣಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಕಮಲಾ ಲಕ್ಕಿಯೊಂದಿಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. “ ಭರ್ವ, ಭರವ... ..” ಎಂದು ತೊದಲಿಸುತ್ತ ಚಂಪಾ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಳು. ಕಮಲಾ ಎದ್ದು ಆಕೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಮುದ್ದಾಡಿ, ಅದೇ ಗ ತೊಡಿಸಿದ್ದರೂ ಮೈಮೇಲಿನ ಬಟ್ಟೆ ಕೊಳೆಯಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಪುನಃ ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ತೊಡಿಸಿದಳು.

ಮುಂಜಾನೆ ಯಾವದೇ ಕೆಲಸವಾಗಲಿ ಒತ್ತರದಿಂದಲೇ ಸಾರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ವೇಗ ಮೇಲು ಬಂದಿಯ ವೇಗದಷ್ಟು ಒತ್ತರ. ಈಗ ಅಲಸಿಕೆ ತಲೆ

ಹಾಕಿದೆ ಸರಕಿನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿಯ ಸಣ್ಣವುಟ್ಟ ಕೆಲಸ, ಕೈಸಾಲೆಯಲ್ಲಿಯ ಮೇಜು, ಖುರ್ಚಿ ಸರಿಯಾಗಿಟ್ಟು ಧೂಳಿ ರುಂಡಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದ ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸಗಳೂ ಈಗ ಅಲಸಿಕೆಯಿಂದ ಬೊಡ್ಡ ಕೆಲಸಗಳಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡವಾಗಿದ್ದವು ಕಮಲಾ ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಆಟವಾಡುತ್ತ ಒಂದು-ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು

ಕ್ರಿಸ್ತ ದೇವಾಲಯ ಘಂಟೆ ಹನ್ನೆರಡು ಬಾರಿಸಿತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ನೇಸರು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ, ಉರಿ ಬಿಸಿಲೂ ಬಿದ್ದಿತ್ತು ಹೊರಗೆಲ್ಲ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಮತ್ತು ವಾಹನಗಳ ಓಡು-ಓದ ರಭಸ ಕುಗ್ಗಿತ್ತು. ಸಂಜರದಲ್ಲಿಯೂ ಗಿಣಿಯು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಮತ್ತು ಪ್ರೆಟ್ ತಿಂದು ತೂಗಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಆಗ ಅವಳ ಅತ್ತೆಯಿಂದ ಕರೆಬಂತು.

‘ ತಂಗೀ, ಇನ್ನೂ ನಿನ್ನದು ಮುಗಿದಿಲ್ಲವೇನೇ? ’

“ ಅತ್ತೆ, ಒಂದು ನಿಮಿಷ, ಬಂದೆ, ಮಹಡಿಯಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ಒಟ್ಟಿ ತರುತ್ತೇನೆ

ಕಮಲಾ ಒಂದು ಕಿಡಕಿಯ ಕೀಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಳು. ನೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹುಡುಗಿ ಜ್ವರದಿಂದ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದಳು ಆಕೆ ಈಗ ಹೇಗಿರುವೆಂದು ಕೇಳಬೇಕಿತ್ತು ಕಮಲಳನ್ನು ಕಂಡಕೂಡಲೇ ಆ ಹುಡುಗಿಯ ತಾಯಿ ಕೇಳಿದರು

“ ಕಮಲೂ, ಇನ್ನೂ ಉಟವ ಗಿಟ್ಟೆನೇ? ”

“ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯಬೇಕಲ್ಲವೇ? ನಂತರ ಉಣ್ಣುವನು. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯಿದ್ದರೆ ಸರಿ. .... ”

“ ಕೆಲಸಮಾಡಲಿಕ್ಕೆಷ್ಟು ಉತ್ಸಾಹ ತೋರಿಸುವ ನೀನು ಬೇಗಂದರೆ ನಮ್ಮಂಥವರು.... ”

ಕಿಡಕಿಯ ಆಚೆಗೆ ಈಚೆಗೆ ನಿಂತು ಅವರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳ ಸುಖ ದುಃಖಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಹುಡುಗಿಯ ತಾಯಿ, ಆ ಬಡ ಪಾಯಿ ಹುಡುಗಿಗೆ ಜ್ವರವಿಳಿಯುವ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದಳು. ತಾಯಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ತೊಂದರೆಗಳು; ಕಮಲಳನ್ನು ಆಕೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೈಗಡ ಕೇಳಿದಳು. ಕಮಲಾ ಐದುರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವ ಭರವಸೆಯಿತ್ತಳು.

ಅದನ್ನೂ ಬೈಗಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದಳು ದುಡ್ಡು ಸಿಗುವದೆಂದು ತಿಳಿದಮೇಲೆ ಅಕೆಯ ಸವೈಯಾದ ಮುಖವು ಕಳೆಯಿರತು. ಧನವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅಕೆ ಮಗಳಿಗೆ ಔಷಧಿ ಕೊಡಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ನಂತರ ಅವರ ಮಾತಿನ ದಿಕ್ಕು ನೆರೆಮನೆಯವರ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿತು ಅವರ ಒಬ್ಬ ಮಗನು ಪಿಕಟಿಂಗ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಜೇಲು ಕಂಡಿದ್ದ ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು, ಆವರ ಮಗಳು ಈಗಲೂ ಪಿಕಟಿಂಗಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗಿಯಿರಗೂ ಎಷ್ಟೆಂಪು ಧೈರ್ಯ! ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳು ಆವರ ಹೂತಿನಲ್ಲಿ ಆಡಕವಾಗಿದ್ದವು. ಈ ಸಲ ಪೂಜಾಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಅಕೆ ಬರಿಯ ಖಾದೀ ಒಟ್ಟಿಗಳನ್ನೇ ಕೊಳ್ಳಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದಳಂತೆ. ಆದರೆ ಖಾದಿಗ ವಿಪರೀತ ಬೆಲೆ; ಅಕೆ ಕಮಲಳ ಸಾಗಮುಂಯ ಅಂದಕನ್ನು ಬಡ್ಡಿಸಿದಳು ಆಗ ಒಳಗಿನಿಂದ ಚಂಪುವಿನ ಆಳುವ ಧ್ವನಿ ತೇಲಿಬಂತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ ಹರಟೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಗಿದು ಹೋಯಿತು.

ಸುಮಾರು ಒಂದು, ಒಂದೂವರೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ಕಮಲಾ ಅತ್ತಿಗೆ ಉಣ್ಣೆಲಿಕ್ಕೆ ಬಡಿಸಿದಳು. ನಂತರ ತಾನೂ ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಳು ಅಳುಗಳೂ ಊಟಮಾಡುವಮೂ ಇದೇ ಸಮಯ; ಹೊರಗಡೆಗೆ ಕೂತು ಊಟಮಾಡಿದರು.

ಪಾತ್ರೆ ತಿಕ್ಕುವ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳನ್ನೂ ಒಂದಿದ್ದಿಲ್ಲ; ವನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹರಕು ಹುರಕು ಸರಿಮಾಡುವದಿತ್ತು; ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಹರಿಯುವದರಲ್ಲಿ ಸರಿಗಟ್ಟುವವರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಲ್ಲ. ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನೂಲು ತೆಗೆದು ನೇಯಿಸಿದ ಗಪ್ಪನ್ನ ಖಾದಿಯ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಹೊಲೆಯುವದು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ ನೋಡಿಸ್ಯಾ ಮೈಘೇಲೆ ಒಟ್ಟಿಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಒಲ್ಲನು. ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಹಾಕಿದರೆ ಹರಿದು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಈಗ ಶರ್ಟ್‌ಧರಿಸಲು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದಂದಿನಿಂದ ಬಟ್ಟೆ ಜಗಿಯುವದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.

ಹೊತ್ತು ಹೋಳು ಬಿದ್ದಿದೆ; ಎಲ್ಲವೂ ಶಾಂತವಾಗಿದೆ. ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಜನುಖಾನೆಯೊಂದನ್ನು ಹಾಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಚಂಪು ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಕೆಯ ತಲೆಯ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ದಿಂಬು ಇತ್ತು. ಲಕ್ಕಿಮಾತ್ರ ತಾಯಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಎಷ್ಟೋ ಅಸಂಬದ್ಧ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ಕಳೆದಿದ್ದನು. “ಆವ್ವಾ, ನೀನು ದೊಡ್ಡವಳೋ ಇಲ್ಲವೆ

ಅಪ್ಪದೊಡ್ಡವನೇ? ಅಪ್ಪನಂತೆ ನಿನಗೂ ಯಾಕೆ ಗಡ್ಡ-ಮಾಸೆಗಳಿಲ್ಲ? ಹೆಂಗ ಸಂಗೆ ಗಡ್ಡಮಾಸೆಗಳಿರುವದಿಲ್ಲವೇ.....” ಆತನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ತಡೆಯರ ಲಿಲ್ಲ. ಕಮಲಾ ಆತನನ್ನು ಸನಿಯಕ್ಕೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಮುತ್ತುಕೊಟ್ಟು “ಹೇ, ತುಂಟಾ, ಹೋಗು ಮಲಗು, ನಿಜ್ಜೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ಹುಸಿ ಗೋಪ ಪ್ರಕಟಿಸಿದಳು. ನಂತರಲಕ್ಕೆ ಬಾನ ಒಣ್ಣದ, ಚಿತ್ರಗಳಿದ್ದ ಮೂಲಾ ಕ್ಷರದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತಿರುವಿಹಾಕುತ್ತ ಎಷ್ಟೋ ಸಮಯ ಓದುವವನಂತೆ ನಟಿಸಿ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಮಾತನಾಡಿದನು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆತನು ತೂಕ ದಿಸ ತೊಡಗಿದನು. ಕಮಲಾ ಅವನನ್ನು ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿಕೊಂಡು ಜೋಗುಳ ಹಾಡಿದಳು ಆತನು ನಿದ್ರೆಹೋದನು. ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸಾವಕಾಶ ವಾಗಿ ಗುರುಕು ಹೊಡೆಯುವ ಕಿರಿ ಸದ್ದೂ ಕೇಳಬಂತು. ಪಾರಿವಾಳಗಳು ಹಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು “ ಗೊಟರ್, ಗೊಟರ್” ಸದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು

ಸಂಪೂರ್ಣ ಮೌನ ಶಾಂತಿ. ಜನಸಂದಣಿಯಿಲ್ಲದ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ಯಾನಿ ಸಾಮಾನು ಮಾರುವವನ ಕೂಗು ರಾಗರಾಗವಾಗಿ ಆಗಾಗ ತೇಲಿಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಪಟವೊಂದು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುತ್ತಿತ್ತು ಕೆಳಗೆ ಆಳುಗಳು ಮಲಗಿ ನಿದ್ರೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಮೇಲೆ ಹುಡುಗರೂ ಮಲಗಿಕೊಂಡಿವೆ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಯಲ್ಲಿಯೂ ಶಾಂತಿ ನೆಲಿಸಿತುವದು. ಒಟ್ಟಾರೆ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ವ್ಯಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಂತೆ ಈ ಸಮಯ ಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡುತ್ತಿತ್ತು ಭ್ರಮ ರವೊಂದು ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಗೊಂಚುಡುತ್ತ ಹಾರಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಲಕ್ಕಿಗೆ ನಿದ್ರೆಯಾವರಿಸಲು ಅವನನ್ನು ಕಮಲಾ ಕೆಳಗೆ ಮಲಗಿಸು ತ್ತಾಳೆ. ಅಪ್ಪರಲ್ಲಿ ಹೊಲೆಯುವದು ಬೇಸರವನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡುವದು. ಖಟ್ಟಿಯ ಕಪಾಟಿನ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷಹೋಗುವದು. ಎಲ್ಲ ಒಟ್ಟೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದು ಧೂಳು ರಘೂಡಿಸಿ, ನೀಟಾಗಿ ಕಾಣುವಂತೆ ಮಡಿಕೆ ಹಾಕಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಬಾನಒಣ್ಣದ ಕರವಸ್ತ್ರ, ಮತ್ತೆರಡು ಸಣ್ಣ ಅಂಗಿ ಗಳು ಆಕೆಯ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಗೋಚರವಾದವು. ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಅವುಗಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಎಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತು ದಿಟ್ಟಿಸಿದಳು. ಆಕೆಗೆ ಹಿಂದಿನ ದಿವಗಳು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂದವು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೋಲಾಹಲ ನೆದ್ದಿತು; ಸಂಕಟವಾಯಿತು; ಕರಳಿಗೆ ಬಿಸಿನೀರೆರಚಿದಂತಾಯಿತು; ಯಾರೊ

ಒಡಲಲ್ಲಿ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ 'ಅಲಗಕ್ಕೆ ತಿರುವಿ'ದಂತಾಯ್ತು. ಆ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಹಿರಿಯ ಮಗಳು ಸಣ್ಣವಳಿದ್ದಾಗ ಹೊಲೆಯಿಸಿದ್ದವು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆ ಸಂಗತಿ ಹದಿನೈದು ಹದಿನಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಳಮಾಕು. ಒಂದು ವರ್ಷದ ಕೂಸಿ ದ್ವಾಗ ನ್ನೂಮೊನಿಯೂ ಬುಡು ಕಡಿಗೆ ಸತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಹಿರಿಯ ಮಗಳು ತೀರಿಕೊಂಡ ದುಃಖವು ನ್ಯುದಯದಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟೋ ನೆಲೆನಿಂತಿತ್ತು. ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂದಾಕ್ಷಣ ಅದು ಮರುಕಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ದಿನಗಳಿಂದತಿ ದುಃಖದ ಒತ್ತರತೆಯೂ ಕೊಂದಿತ್ತು ಮೊದಲಿನಷ್ಟು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವೇದನೆಯಾಗುತ್ತಿರ ಲಿಲ್ಲ ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತು ಕಮಲಾ ಕನಸಿನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲೆ ದಾಡುವಳು. ಈಗ ಆ ಹುಡುಗಿಗೆ ಬದುಕಿದ್ದರೆ ನೆರಮನೆಯ ನಳನೆಯಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತಿತ್ತಲ್ಲ! ಈಗಾಗಲೆ ಲಗ್ನ ಪೂರೈಸಿದ್ದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಕೂಸಿಗೂ ತಾಯಿಯಾಗಬಹುದಿತ್ತು. ಕೂಸು ಒಂದು ವರ್ಷದ್ದಿದ್ದರೇನಾ ಯಿತೆ? ಅದೆಷ್ಟು ಬಲಶಾಲಿಯಾಗಿ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕೂಸಿನಂತೆ ತೆಗೊರುತ್ತಿತ್ತಲ್ಲ! ಅದಕ್ಕೆದ್ದ ಸೌಂದರ್ಯವೇ ಒಂದು ತೆರ; "ಆ ತುಂಬುಗಲ್ಲ ಗಳ, ಬೊಗಸೆಗಣ್ಣುಗೂ, ತೀಡಿಟ್ಟಂತಿದ್ದ ಮೂಗು ಆ ತುಟಿಗಳೆರಡರ ನಡುವೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವ್ಯದುನಗೆ.. ." ಇತ್ಯಾದಿ ಆಕೆಯ ಕಣ್ಣಿಂದ ಕಟ್ಟಿ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಆತ್ತಳು.

ಬಟ್ಟೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಮಡಿಕೆಹಾಕಿ ಕವಾಟಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅದರ ಬಾಗಿಲ ಮುಚ್ಚಿ ದಳು ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಸೀರೆಯ ನೆರಗನ್ನೇ ನೆಲದಮೇಲೆ ಹಾಸಿ ಅಡ್ಡಾ ದಳು. ಆಕೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟೋ ವಿಚಾರಿಸಿದಳು. ಎಷ್ಟೋ ಕನಸು ಕಂಡಳು. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಮಲಗದಲ್ಲಿಂದ ಕಣ್ಣೊರಳಿಸಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರೆಹೋದ ಲಕ್ಕೆ ಚಂಪಿಯರನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ಎವೆಮುಚ್ಚಿದಳು. ಜಡೆ ಸದಿಲಾಗಿ ತಲೆಯ ಕೂದಲು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡ ತ್ತು ನೆಲಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಸಿದ ಪಾಟೀಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಗುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದರ ಲಕ್ಷ ಆಕೆಗಿರುವದಿಲ್ಲ ಗಾಳಿ ಒಳಗೆ ನುಗ್ಗುವಾಗ ಆಕೆಯುಟ್ಟಿ ಹುಸಿರಂಚಿನ ಸೀರೆಯ ಚುಂಗು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುವದು. ಆಕೆಗೆ ನಿದ್ರೆ ಬಂತು.

ಕೈಸಾಲೆಯಲ್ಲಿಯ ಗಡಿಯಾರವು "ಟಿಕ್, ಟಿಕ್" ಸಪ್ಪಳಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು ಹೊತ್ತು ಮೌನವಾಗಿ ಸರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮನೆ ತುಂಬ ಮೌನವೇ ಮೌನ; ಶಾಂತಿಯೇ ಶಾಂತಿ; ಕಮಲಾ ಆಗ ಸ್ವಪ್ನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ ಭೇವಳಿ ಯಂತೆ ಕಂಡೊಳಿಸಿದಳು.

ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಜಡೆಮಳೆ ಜಡಿದಂತಾಯಿತು. ಮುಂಚೆಯ ಬಾಗಿಲು ಕಿರಕಿ ಎಂದು ಸದ್ದಾಯಿತು. ಮೋಘ ತೆರೆದನು. ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡು ಪದೇ ತಡ, ಹಾಡುತ್ತ, ಕುಣಿಯುತ್ತ, ಗದ್ದಲಮಾಡುತ್ತ ಮೋಹನನು ಮಹಡಿಯನ್ನೇರಿ ಸಾಲೆಯಿಂದ ಬಂದನು. ಆತನ ಸದ್ದಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ ಎಲ್ಲರೂ ಎಳಲೇಬೇಕು. ಕಮಲಾನ ಬಿಡುವಿಗೆ ಆದೇ ಕೊನೆ. ಚಂಪು ಎದ್ದು ಅತ್ತಳು. ಮಲಗಿ ಎಳುವಾಗ ಆಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಳಲೇಬೇಕು. ಪುಸ್ತಕದ ಚೀಲವನ್ನು ನಿಂತಲ್ಲಿಂದಲೇ ಒಂದು ಮೂಲೆಯ ಕಡೆಗೆ ಬೀಸಿ ವೋನ್ಯಾ ಆಕೆಯನ್ನು ತಟ್ಟಿದನು. ಆಕೆ ಸುಮ್ಮನಾದಳು. ಆಗ ಲಕ್ಕಿಯ ಮತ್ತು ಚಂಪಳ ಕೂದಲುಗಳಿಗೆ ಗಂಟುಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದನು. ಕಮಲಾ ಸಿಟ್ಟುಮಾಡಿದಳು. ಮೋನ್ಯಾ ತನ್ನ ಕೋಟಿನ ಜೀಬಿನಿಂದ ಎರಡು ಪೇರಲ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಗೆದು “ ಅವ್ವಾ, ಈ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನಿನ್ನಿಗಾಗಿ ತಂದಿದ್ದೇನೆ.” ಎಂದು ಹೇಳುವನು. ಕಮಲಳ ಸಿಟ್ಟು ಇಳಿಯುವದು. ಮೋನು, ಬಟ್ಟೆ ಒದಲುಮಾಡಿ, ಕೈಕಾಲು ತೊಳೆಯಪ್ಪ, ನೋಡು ಹೇಗೆ ಕಾಣುವಿ. ಬೂದಿಯ ಗುಡ್ಡೆಯೊಳಗಿನ ಭೂತದಂತೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

“ ಅವ್ವಾ ನನಗೆ ಬಹಳ ಹಸಿವೆಯಾಗಿದೆ ”

ಮೊದಲು ಕೈಕಾಲು ತೊಳೆದುಕೊ; ಹಾದಿಯೊಳಗಿನ ಧೂಳೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಕಾಲಮೇಲೆಯೇ ಇರುವದು. “

ಹೆಣ್ಣುಹುಡುಗರು ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ಕೈಕಾಲು ತೊಳೆಯದೆ, ರಾಣು ಚಂಪುವಿನೊಂದಿಗೆ ಆಟವಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡುವಳು. ಕಾಲೆಯಿಂದ ಆಕೆ ಒಂದು ಹೂ ತಂದಿದ್ದಳು. ಅದನ್ನು ಚಂಪುವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಳು.

ಕಮಲಾ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪುನಃ ಸಿದ್ಧಳಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಹುಡುಗರೆಲ್ಲರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಕ್ಕೆ ಕೈಕಾಲು ತೊಳೆದಿರುವರೊ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ನಂತರ ಅವರಿಗೆ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ತಿಂಡಿಕೊಟ್ಟು ಚಂಪಿಗೆ ಹಾಲು ಕುಡಿಸಿದಳು

ಕತ್ತಲೆಯಾಗುತ್ತ ನಡೆಯುವದು. ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಮಿನ್ನೆ ಗುವದು. ಒಲೆ ಹೊತ್ತಿಸಿದರು. ಮನೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊಗೆ ಮುಸುಕಿತು. ಕಮಲಾ ಅಡಿಗೆಯವಳಿಗೆ ಕೋಪಮಾಡಿದಳು.

“ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾಗಿ ಬೆಂಕಿನಾಡುವದು? ಅವರು ಬರುವ ಹೊತ್ತಾಯಿತು.” ಆಕೆ ಪತಿಯು ಬರುವದರೊಳಗಾಗಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಲೇಬೇಕು-ಅತ್ತೆ ಕರೆದಳು. ಬಾರೇ ಕಮಲಾ ಇಲ್ಲೆ, ನಿನ್ನ ಕೂದಲಾ ಕಟ್ಟುವೆ” ಬೇಡತ್ತೇ ನಾನೇ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವೆ” ಎಂದು ಕಮಲಾ ಕನ್ನಡಿ ತಕ್ಕೊಂಡಳು. ಚಂಪು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಇಣಕಿ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಳು. ತನ್ನ ಪಡರೂಪ ಕಂಡು, ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಮುಗುಳುನೆಗೆ ನಕ್ಕಳು. ಅದರ ಅನಿಕೆ ಹಿಡಿದು ಜಗ್ಗಿದಳು. ಕನ್ನಡಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತು ಕಮಲಳಿಗೆ ತಡವೆನಿಸಿತು.

“ ಚಂಪಾ ನೀನು ತುಂಟೆಕಾಣೆ.....” ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ಪುನಃ ಸರಿಯಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡು. ತನ್ನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವನ್ನೇ ಕಂಡು ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಅದನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸುಪವರಲ್ಲಿಯೇ ಲೀನಳಾಗಿ, ಮಗ್ನಳಾದಳು

ಅವಳ ಅತ್ತೆ ಆಕೆಯ ಕೂದಲನ್ನು ನಿತ್ಯ ಹಿಕ್ಕಿ ಕಟ್ಟುವೆನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಆಕೆ ತಾನೇ ಹಿಕ್ಕಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವಳು. ತಲೆ ಹಿಕ್ಕಿಕೊಂಡನಂತರವೂ ಆಕೆಯ ಮುಖದ ವೇಲಿನ ಕುಂಕುಮ ಅಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ ಅತ್ತೆ, “ ನೀನು ಚಿರಮುತ್ತೈದೆವ್ವಾ, ನನ್ನಂತೆ ಮುಂಡೆಯಾಗುಪದಿಲ್ಲ ” ಎಂದು ಹರಸಿದಳು. ಕಮಲಾ ಸಾದಮುಟ್ಟಿ ಆಕೆಯನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ಸ್ನಾನದನಂತರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಒಣಗಲಿಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಮಡಿಚಿ, ಕೋಣೆಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಡಿ ಪತಿಗಾಗಿ ಹಣ್ಣು, ತಿನಸುಗಳನ್ನು ಒಂದು ತಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದಳು. ಏನೇ ಮಾಡಿದರೂ ಆಕೆ ನಿರೀಟಾಗಿ ಕಾಣುವಂತೆ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ.

ಪತಿದೇಹನು ಬಂದನು. ತನಗಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಫಲಹಾರವನ್ನು ಕಂಡು ಹರ್ಷಭುಕ್ಕೆಬರುವದು. ಬಂದವನೇ ಕಮಲಳ ಕನ್ನಡಿಯಂಥ ಗಲ್ಲಕ್ಕೆ ಮುತ್ತು ಕೊಡುವನು. ಕಮಲಾ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿಂದ ಪಲಾಯನ ಮಾಡುವಳು. ಆತನು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ತಿಂಡಿಯನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತ ಆಕೆಯನ್ನು ಕೂಗಿದನು. “ ಏ, ಕಮಲಾ ಚಹವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಡುವದಿಲ್ಲವೆನೇ ? ” ಕಮಲಾ ಬಂದಳು. ಚಹವನ್ನು ಕಪ್ಪಿಗೆ ಬಾಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಆತನ ಹತ್ತಿರ ನಿಡ್ಡು ಒಂದು ಕಾಗದದಿಂದ ಮಡಿಚಿದ. ಒಂದು ಪುಡಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಳು.

“ ಅದೇತರದು ? ಅದರಲ್ಲೇನಿದೆ ?”

“ ನಿನಗೊಂದು ಹೊಸಸೀರೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ”

“ ಯಾವಾಗಲೂ ನಿಮ್ಮದು ಚೇಷ್ಟೆಯದೇ ಮಾತು, ಮೋಸಾಸಾಸಿಗೇ ದಪ್ಪ ಬಿಸ್ಕೀಟ ತಂದಿರಾ ?”

“ ಓಹೋ, ನೆನಪೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ.”

“ ನಾಳೆಯಾದರೂ ನೆನಪಿನಿಂದ ತಕ್ಕೊಂಡು ಬರ್ತಿ. ಒಂದು ಮಾತು; ನೀವು ಇಂದು ನನಗೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು.”

“ ಯಾಕೆ, ಯಾರಿಗಾದರೂ ಕೈಗಡ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿರುವಿಯಾ ?”

“ ಇಲ್ಲ; ಮನೆಖಚಿಗೇ; ನನ್ನ ಹತ್ತರವಿದ್ದ ದುಡ್ಡೆಲ್ಲ ತೀರಿಹೋಗಿದೆ”

“ ಕಮಲಾ, ದುಡ್ಡು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಡತದಿಂದ ವೆಚ್ಚಮಾಡು, ಕಾಲ ಎಷ್ಟು ಕಠಿಣವೆಂಬುದು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿರಲಿ”

ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇನ್ನೂ ಆನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಿ, ಆಕೆಯ ಸತಿ ಬಟ್ಟೆಬದಲಿಸಿ, ಕೈಕಾಲು ತೊಳೆದು ಕನ್ನಡಿ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಹಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಪುನಃ ದ್ರಿಸ್ತಮಾಡಿಕೊಂಡು, ‘ಯೂನಿಯನ್ ಕ್ಲಬ್ಬಿ’ಗೋ ಇಲ್ಲವೆ ಇಸ್ಟೇಟ ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ‘ಗೆಳೆಯರ ಗುಂಪಿ’ಗೋ ಹೋದನು.

“ ಇಂದು ಮನೆಗೆ ತೀವ್ರ ಬರುವಿರಾ ?” ಕಮಲಾ ಕೇಳಿದಳು.

“ ಆಗಲಿ, ಬರುವೆ, ತಡವನ್ನೇನೂ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ.” ಅದರೂ ಅವಳು ಬರುವುದು ಒಂಭತ್ತೂವರಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆ ಹತ್ತು ಘಂಟೆಗೇನೆ.

ಕಮಲಾಳಿಗೇನೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೊರತೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಡಿಗೆಯವನಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಾಮಗ್ರಿ ಒದಗಿಸಿ ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ತುಳಸೀ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಹಣಕೆಯೊಂದನ್ನು ಹಚ್ಚಿ, ಏಂಟು ಮತ್ತು ಮಂಟಪವನ್ನು ಸುತ್ತುಹಾಕಿ, ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಹಾಕಿದಳು. ತ್ವರೆಯಿಂದ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಹಾಲು ಕಾಯಿಸಿದಳು. ಅಡಿಗೆಯೊನೊಂದಿಗೆ ತಾನೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗಲನವಾದಳು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಊಟಕ್ಕೆ ತಡವಾಗುವದೇವು ಆಗಲೇ ಹುಡುಗರ ಜಗಳ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ದುರುಗಳು ಕಮಲಾನ ವರಿಗೂ ಬರುವವ ರಾಣು, ಲಕ್ಕಿ, ಚಂಪು ಇವರನ್ನು ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಉದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಕರೆದೆಯ್ದು ಮೋಧು ಬಂದಿದ್ದನು ಮೋಸಾಸಾಸಿಗೇ ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದವನು ಕೈಯಲ್ಲ ಹುಕ್ಕಿಸಿಟ್ಟು

ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರನ್ನು ಬಡಿಯುತ್ತಲೇ ಖಂಡನು ಕೋಭಾ ಹತ್ತಿರ ದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಗೆತಿಯರ ಮನೆಗೆ ಹೋದವಳು ಬಂದಿದ್ದಳು. ನಡುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗದ್ದಲವೇ ಗದ್ದಲ ಒಬ್ಬರು ಕುಣಿಯುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ರಾಗ ತೆಗೆದು ಒದರಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಕೆಟ್ಟ ಧ್ವನಿದೆಗೆದು ಕಿರುಚುತ್ತಾರೆ. ಕಮಲಾ ಇವಾವುದರ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಆಕೆಯ ಅತ್ತೆಯೇ “ ಎ ಕಮಲಾ, ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡೆ, ಯಾವ ಹುಡುಗರು ಅಳುತ್ತಾನ್ತೆ ” ಎಂದು ಒದರಿದಳು. ಕಮಲಾ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಿಂದಲೇ ಕೂಗಿ ಗದ್ದಲ ಮಾಡಬೇಡಿರೆಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾಳೆ. “ ಲಕ್ಕಿ ತೂಕಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಮೋಧು ಅವನನ್ನು ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ತಂದನು.

“ ಅವನಿಗಷ್ಟು ಊಟಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಬಿಡು ” ಎಂದು ಕಮಲಾ ಹೇಳಿದಳು.

ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂಡುವದೊಂದೇ ತಡ, ಅವನ ನಿದ್ರೆ ಮಾಯವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆದು ಬೇಕು, ಇದು ಬೇಕೆಂದು ಹಟಮಾಡಿ, ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯನ್ನೇ ತೀವ್ರ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವದಿಲ್ಲ; ಹೊರಗೆ ನಡುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕನೊಂದಿಗೆ ಅಭ್ಯಾಸಮುಗಿಸಿ, ಅವನ ಅಣ್ಣ, ಅಕ್ಕಂದಿರು ಊಟಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಆಗಲೂ ಲಕ್ಕಿ ಇನ್ನೂ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುತ್ತಲೇ ಇದ್ದನು ಕೋಭಾ ಊಟ ಮುಗಿಸಿ ಬಂದು ಅವನ ಕೈಬಾಲು ತೊಳೆದಳು. “ ಮೂಗಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ, ಬಾ ” ಎಂದು ಅವನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ದಳು.

ಒದರಾಡುತ್ತ ಕೇಕಿ ಹಾಕುತ್ತ, ಅಟ್ಟವನ್ನು ಏರುವರು. ಕಮಲಾ ಚಂಪುವಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಬಟ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಲನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮೇಲೆ ಹೋಗುವಳು; ಆಗ ಎಲ್ಲರೂ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಜೊರಳಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಲಕ್ಕಿ ತನ್ನ ಸಾಲ್ಯಾ ದಿಂಬುಗಳನ್ನು ಬಲಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಲಗಿದ್ದನು. ಮೋಹನನು ತನ್ನ ಶಾಲೆಯ ಸುದ್ದಿ ಒದರಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ “ ನೋಡಬೇಡ ” ಎಂದು ತಾಣು ಅವನಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಕೊಟ್ಟಳು; ಒಮ್ಮೆಲೇ ಲಕ್ಕಿ ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದ ಜಿಗಿದು ನೆಲದಮೇಲೆಕೂಡುವನು. ಹಾಸಿಗೆ ತಣ್ಣಗೆ ಇತ್ತು. ಹಾಸಿಗೆಯಮೇಲೆ ಹಾಸಿದ ಮ್ಯಾಣಗಮಟದಮೇಲೆ ಮಲಗುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹಟಮಾಡಿದನು. ಅವನೇನು ಅದರಮೇಲೆ ಮಲಗಲಿಕ್ಕೆ ಚಂಪುವಿಫಂತೆ ಕೂಸೆ ?

ಮೋನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವನು. “ಭೂಪ, ಒಲ್ಲನಂತೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಲ ಗಲು; ರಾತ್ರಿ ಹಾಸಿಗೆ ಒದ್ದೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿ .....”

ರಾಣು ಅಣಕಿಸಿದಳು. “ಮುದುಕನಾಗಿದೆಯವ್ವಾ, ನೀನೇನು ಕಡಿಮೆ ಆ ದಿನ ರಾತ್ರಿ.. . . . .” “ ಮುಚ್ಚು..... .ನಾಸು.....” ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ದಿನದ ಸಂಗತಿ ನೆನಪಾಗಿ ತಾನು ಆ ವಿಷಯ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು ತನ್ನದೇ ಕಪ್ಪಾಯಿಕೆಂದು ಮೋನ್ಯಾ ಸುಮ್ಮನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟನು.

ಚಂಪು ತಾಯಿಯ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿ ಹಾಲು ಕುಡಿದಳು ದೀಪ ದೊಡ್ಡದುಮಾಡಿದಳು. ಹುಡುಗರೆಲ್ಲರೂ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಮಲಗಿದರು. ವಡುವಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಲಾಂದರುಮಾತ್ರಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಯಾಡುತ್ತ ಉರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಶಾಂತಿ ಮೈವೆತ್ತು ಬಂತು.

ಕಮಲಾ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನಾಗಲೀ ಇಲ್ಲವೆ ಕಸೂತಿ ಹೆಣೆಯುವದನ್ನಾಗಲಿ ಹಿಡಿದು ನಡುಮನೆಯ ಪಾವಟಿಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೂತಳು ಅಂದು ಸಂಜೆಯ ಮುಂದೆ ಅಜಿತನಾಗಲಿ. ಸರೋದಾ, ನಿರ್ಮಲರಾಗಲೀ ಬರಲಿಲ್ಲ ನೆಂಬುದು ಆಕೆಯ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂತು ಅವರೆಲ್ಲರೂ ನೆರೆಮನೆಯವರ ಮಕ್ಕಳು. ಕಮಲಳನ್ನು ಆಕ್ಕನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಜಿತ, ನಿರ್ಮಲರು ಕಾರೇಜಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಜಿತ ಮೊದಲನೆಯವರ್ಷ ಸಾಯನ್ಸ್ ಕ್ಲಾಸಿ ನಲ್ಲಿದ್ದನು. ನಿರ್ಮಲಾ ಜ್ಯೂನಿಯರ ಬಿ. ಎ. ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿದ್ದಳು. ಸರೋದಾ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಳು. ತರುಣ ಹುಡುಗ, ಹುಡುಗಿಯರು, ಬಾಹ್ಯಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೆ ಸುದ್ದಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ತಂದು ಆಕ್ಕನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಹರಟಿಕೊಟ್ಟಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಚಹವನ್ನು ಚಪ್ಪರಿಸುವರು. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಹರಟಿಗೆ ಕೂಡುವದೆಂದರೆ ಕಮಲಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಖಂಡುಗ ಕೆಲಸವಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವಳು. ಆವರಿಗಾದರೂ ಕಮಲಳಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟು ಭಕ್ತಿವಾಕ್ಸಲ್ಯ ! ಒಂದಿನವೂ ಆಕೆಯನ್ನು ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಲು ತಪ್ಪುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂದೇಕೋ ಒಬ್ಬರೂ ಎಡಬಲಸುಳಿಯಲಿಲ್ಲ.

ಕಮಲಾ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕತೆಯನ್ನು ಓದಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಗಂಡ.ಹೆಂಡರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಬಹಳ ದಿನಸ ಕೂಡಿನಡೆಯುವ ದಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಹೆಂಡತಿ ಗಂಡನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕೆಂದಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಈ ರೀತಿ ಕಥಾವಸ್ತು.

ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳೊಬ್ಬಳು, ಸಂಸಾರವನ್ನೂ, ಗಂಡನನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸಿಹೋಗುವದು ನಾಚಿಕೆಗೇಡೆಂದು ಕಮಲಾನ ಆಭಿಪ್ರಾಯ. ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಆ ಆಭಾಗಿನಿ ಹೆಣ್ಣೆಗಾಗಿ ಕಣ್ಣೀರುಕರೆಯುತ್ತಾಳೆ ಓದುವದು ಮುಗಿಯಿತು. ಮುಂದೆ ಓದಲು ಮನಸ್ಸಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪತಿಯ ಕಾಲಸಪ್ತಳ ಕೇಳಬಂತು ಕಣ್ಣೋರ ಸಿಕೊಂಡು ಪತಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಲು ಸಿದ್ಧಳಾದಳು. ಪತಿಯು ಬಂದನು.

ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಬಡಿಸಿ, ತಾನು ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂಡಬೇಕಾದರೆ ಹೆಣ್ಣೊಂದು ಬಡಿಯಿತು ಆಳುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಊಟಮಾಡಿದನಂತರ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯನ್ನು ಸಾರಿಸಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಮುಂಚೆಯ ಬಾಗಿಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಆಗಳೆ ಹಾಕಿದೆಯಿಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಸರಕಿನ ಕೋಣೆಗೆ ಬೀಗಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಎಲೆಯಡಿಕೆಯ ತಟ್ಟೆಹಿಡಿದು ಕೊಂಡು ಅಟ್ಟವನ್ನೇರಿ ಮೇಲೆ ಬಂದಳು. ಆಗಲೇ ಪತಿ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ಗೊರಕೆಹೊಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದನು.

ಕಮಲಾ ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಕೆಡಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಹೊರಗೆ ದಿಟ್ಟಿಸಿದಳು. ಬಾನಿನಲ್ಲಿ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಥಳಥಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು ಮಂದಮಾರು ತನು ಗಿಡದೆಲೆಗಳನ್ನು ಅಲುಗಾಡಿಸಿ ಸಪ್ತಳಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಮಲಗಿ ನಿದ್ರೆ ಹೋದ ಮಕ್ಕಳ ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ ಹೊರಳಿನೋಡಿ, “ ದೇವರು ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಖಶಾಂತಿ ಒದಗಿಸಲಿ ” ಎಂದು ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಳು.

“ ಕಮಲಾ, ಬಾ ಮಲಗು; ಈಗಾಗಲೇ ಹನ್ನೆರಡು ಬಡಿದುಹೋಗಿರಬೇಕು.” ಎಂದು ಆಕೆಯ ಪತಿ ಎಚ್ಚತ್ತುಕರೆದನು. ಕಮಲಾ ಸಾವಕಾಶವಾ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದು ಚಂಪುವಿನ ಸಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದಳು. ತಾಯಿತನದಲ್ಲಿ ಹಗಲು ಇರುಳನ್ನೂ ಇರುಳು ಹಗಲನ್ನೂ ಢಾಟಿತು.

ಹೀಗೆಕೆ ಆಯಿತೆಂದು ಮೊದಲು ಕಮಲಾಗೆ ದಿಗಿಲೇ ಹಿತ್ತ. ಕಸ ಉಡುಗುವವರು, ನಗರ ಸಭೆಯವರ ಕಸತುಂಬುವ ಬಂಡಿ ಎಲ್ಲರೂ, ಎಲ್ಲವೂ ಹೋಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಘಂಟೆಯ ಮೇಲಾಗಿತ್ತು; ಮೋಘು ತಾನಾಗಿಯೇ ಎದ್ದು ಪಾವಟಣೆಗೆ ತೊಳೆದು ಬಾಗಿಲ ಸಾರಿಸಿ, ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ನೀರಿನ ಥಳಿ ಹೊಡೆದು ಎಷ್ಟೋ ಸಮಯ ಸಂದಿಹೋಗಿತ್ತು ಹೊರಗೆ ಆಗಲೇ ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ಬೆಳಕಾಗಿತ್ತು. ಬಿಸಿಲೂ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಆದರೂ ಇನ್ನೂ ಕಮಲಾ

ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಯೇ ಇದ್ದಳು. ಆಕೆ ಎದ್ದು ಸೂತ್ತಲೂ ನೋಡಿದಳು. ನಾಚಿಕೆಯೆನಿಸಿತು; ಪತಿಯೂ ಎದ್ದು ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಮಕ್ಕಳು ಒದರಾಡುತ್ತಿದ್ದರು; ಪತಿ ಕೇಳಿದನು.

“ ಕಮಲಾ, ಇಂದೇಕೆ ಇಷ್ಟು ಸಮಯದವರೆಗೆ ಮಲಗಿದ್ದಿ ? ..... ಮೈಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಗಿಲ್ಲವೆ ? ”

“ ಯಾಕೆ ಒಂದು ದಿನವಾದರೂ ನಾನು ತಡಮಾಡಿ ಏಳಬಾರದೆ ? ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ಒಂದೇ ವೇಳೆಗೆ ಏಳಲಿಕೆ ನಾನೇನು ಯಂತ್ರವೆ ? ಇಲ್ಲವೆ ಸೀಟಿಯದ್ದನ್ನಿ ಕೇಳಿಸಿದ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಓಡಿಹೋಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹತ್ತುವ ಕೂಲಿಯೆ ? ಕಮಲಾ ನಸುನಕ್ಕು ಸ್ವಲ್ಪ ಗಡುಜಾಗಿಯೇ ಉತ್ತರವಿತ್ತಳು.

“ ಇಲ್ಲ; ಹಾಗೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ! ..... ”

ಕಣ್ಣುಜ್ಜುತ್ತ ಕಮಲಾ ಕೆಳಗೆ ಬಂದಳು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಊಹಿಸಿ ಹುಡುಗರು ಅಂದು ದಿಂಬಿನ ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂಜಾನೆ ಕಮಲಾ ಆಯಾಸ ಪಟ್ಟವಳಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಳು. ರಾತ್ರಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿದ್ರೆಮಾಡಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಆಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಗಿ ಎದ್ದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲವೂ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿತು. ಹತ್ತುಹೊಡೆದರೂ ಇನ್ನೂ ಅಡಿಗೆ ಮುಗಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಹುಡುಗರು ಬರಿಯ ಅನ್ನ ಹುಳಿತೆಂದು ಸಾಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಕಮಲಳಿಗೆ ಅತಿಕೆಡುಕೆನಿಸಿತು. ಆದನ್ನ ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಸಮಾಧಾನ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಂಡಳು. “ ನಾನೇನೂ ಸಂಬಳಕೊಟ್ಟು ಆಳಲ್ಲ; ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಮಾಡುವೆ ” ಎಂದು. ಆಕೆಯ ಪತಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಬಂದು, ಅಡಿಗೆಯವನಿಗೆ ಏನು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ ಅನ್ನದಷ್ಟೇ ಬಡಿಸೆಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಕಮಲಾ ಅಂದು ಏನನ್ನೂ ತಿನ್ನಲಿಲ್ಲ. ಆಕೆಗೆ ಮೈಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದೆನಿಸಿತು. ನೋಥು ಮತ್ತು ಅಡಿಗೆಯವನು ಆಕೆಗೆ ಊಟ ಮಾಡೆಂದು ಅಂಗಲಾಚಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡರೂ, ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು. ಅವರು ಸಹಿತ ಅಂದು ದಿನಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯೂಟ ಮಾಡಿದರು. ಅತ್ತೆಯವರು “ ಕಮಲಾ, ಮೈಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಗಿರದಿದ್ದರೆ, ಹೋಗಿ ಕೆಳಗೆ ಮಲಗು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕಮಲಾ ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ತಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಳು. “ ಆಕೆ

ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದರೆ ಯಾರು ಮನೆಗೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು?"

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಬಿಡುವಿನಲ್ಲಿ ಆಕೆ ಹೆಣಿಗೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ; ಓದಲೂ ಇಲ್ಲ. ಲಕ್ಕಿ ಏನೇ ಬೇಕಾಗಿ ಹಟಮಾಡಿ, ಅತ್ತು ಅತ್ತು ಯಾರೂ ಕೇಳದ್ದರಿಂದ ಮಲಗಿಬಿಟ್ಟನು.

ಕಮಲಳಿಗೆ ಅತಿಕೆಡುಕೆನಿಸಿತು. ಮೊದಲಿನ ಕೂಸಿನ ದುಃಖ ಮರು ಕಳಿಸಿತು. ಆ ಕೂಸಿನ ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ಒಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತಗೆದು ಎದೆಗೆ ಅಪ್ಪಿ ಕೊಂಡು ಎಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತು ಅತ್ತಳು. ಯಾಕೆ ಇಂದು ಆ ಕೂಸಿನ ನೆನಪಾಗಿ ಅಳುತ್ತಿರುವಳೆಂಬುದು ಆಕೆಗೇ ಮೊದಲು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣೀರು ಮಿಡಿಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಳು. ಹೃದಯವು ಭಾರವಾಗಿತ್ತು. ತನಗೆ ಇಂದು ಹೀಗೇಕೆ ಆಗಿರುವದೆಂದು ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಹೊಳೆಯಿತು. ಮೊದಮೊದಲು ಆಕೆಯ ಮುಖವು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೋರಿದರೂ ಕಡೆಗೆ ಅಪೂರ್ವ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಕಳೆಯೇರಿದಂತೆ ಕಂಡುಬಂತು.

ರಾತ್ರಿ ಕಮಲಾ, ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದ ನೇಲೆ ಅಟ್ಟವನ್ನೇರಿ ಹೋದರೂ ಮಲಗುವ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಕೆಂಪು ಅಂಚಿನ ಸೀರಿಯ ಸೆರಗನ್ನೇ ನೆಲವ ಮೇಲೆ ಹಾಸಿ ಆಕಾಶವನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತ ಮಹಡಿಯ ಮುಂದಿನ ಕೈ ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದರು. ನಕ್ಷತ್ರವೊಂದು ಜೋಲೆ ತಪ್ಪಿ ಉರಿಳಿತು, ಆಕೆಯ ಪತಿ ಬಂದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತದ್ದನ್ನು ಆಕೆ ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ತನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ಆಕೆಯ ತಲೆಯಮೇಲಿಟ್ಟಾಗ, ಆ ಕೈಯನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಮೃದುವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದಳು.

“ ಪ್ರಿಯಾ, ... ”

“ ಆಂ ..... ”

ಪತಿಷು ಮುಖವು ಆಕೆಯ ಮುಖದ ಬಳಸಾರಿತು. ಕಮಲಾ ಆತನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಏನೆನೋ ಗುಂಯ್ದು ಟ್ಟಿದಳು; ಚುಕ್ಕೆ ತಂಬಿದ ಬಾನು ಬೆಳಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಆಕೆಯಪತಿ ನಕ್ಕು ಹೇಳಿದನು.

“ ಇಷ್ಟೇನೆ ? ಮತೊಂದು; ..... ಒಳ್ಳೇತೇ ಆಯಿತು. ಅಕ್ಕನಿಗೆ (ಕಮಲಳ ತಾಯಿ) ಬರೆದು ತಿಳಿಸುವೆ.

“ ಬೇಡ, ಪ್ರಿಯಾ ಅವಸರ ಬೇಡ, ಇನ್ನೂ .. ..”

ಕತಿ ಆಕೆಯ ತಾಂಬುಲ ತಿಂದುದರಿಂದ ಕೆಂಪಾದ, ತುಟಗಳಿಗೆ ಮುತ್ತಿಟ್ಟ, ಕಮಲಳಿಗೆ ಅಂದು ನಿದ್ರೆಯೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮಹಡಿಯ ಮೇಲೆಯೇ ಅತ್ತಿತ್ತ ಒಡ್ಡಾಡಿದಳು. ಕೈಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗೋಡೆಗೆ ತೂಗುಬಿದ್ದ ಚಿತ್ರಪಟಗಳಿಗೆ ನವ ಸ್ಪೃಶಿಸಿದಳು. ವಿದ್ಯಾಸಾಗರ, ಗಾಂಧಿ, ಚಿತ್ತರಂಜನ.....” ಇತ್ಯಾದಿ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ, ಆಕೆಯ ನಮಸ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಅವರಂಥ ಒಬ್ಬ ಮಗನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತೆಂಬ ಆಶೆಯ ದೂರದ ಕಿರಣವೊಂದು ಬೆಳಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮಹಾವುರುಷನನ್ನು ಹೆರೆಯುವ ಭಾಗ್ಯ ಆಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದಿತೋ ಏನೋ ಕಾಣೆ. ಬಸಿರು ಹೆಂಗಸಿನ ಕನಸಿನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ನಡೆದಿವೆಯೆಂಬದನ್ನು ಅರಿತವನಾರು ?

ಕೊನೆಗೆ ತನ್ನ ಕನಸಿನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಮಗ್ನಳಾಗಿ ಆಕೆ ವಲಗಿ ನಿದ್ರೆಹೋಗುವಳು. ಆಗಲೇ ಇರುಳಿನ ಬಹಳ ಭಾಗ ಸಂದು ಹೋಗಿತ್ತು; ಬೆಳ್ಳಿ ಮೂಡು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸಿತು; ಬೆಳಗಿನ ಛಳಿಯೂ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು; ಒಂದೆರಡು ಕೋಳಿಗಳು ಕೂಗಿದವು.

ಸಾಕುತಾಯಿ

ವಿನೋದಿನಿಯ ರಂಗೂನದಲ್ಲಿ ಮೂರುನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಇದ್ದಳು; ಅದರೂ ಆಕೆಯಗಂಡ ರಂಗೂನ ಬಿಟ್ಟು ಕಲಕತ್ತೆಗೆ ಹೋಗಿ ವಾಸವಾಗೋಣವೆಂದಾಗ, ಆಕೆಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಗಳೂ ಕಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲ; ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಹರ್ಷಿತಳಾಗಿದ್ದಂತೆಯೇ ಕಂಡು ಬಂದಳು

“ ಇಷ್ಟುದಿನಗಳವರೆಗೆ ಚಿಕ್ಕಂದದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದೆವು; ಈಗ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಲು ನಿನಗೆ ದುಃಖವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ? ” ಆಕೆಯ ಪತಿ ನೃಪೇಶ ಕೇಳಿದ. ವಿನೋದಿನಿಯು ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಮುಖಮಾಡಿ ಉತ್ತರವಿತ್ತಳು

“ ಇಲ್ಲ, ದುಃಖವಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಯಾಕೆ ದುಃಖವಾಗಬೇಕು ? ಆದರೆ ..... ಮಗ ಖೋಕಾನಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ ”

“ ಖೋಕಾನಿಗಾಗಿ ಯಾಕೆ ವ್ಯಸನಪಡುವುದು? ಹೇಗೂ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಅವನು ಬರಬೇಕಲ್ಲ. ” ನೃಪೇಶನೆಂದ

“ ಅವನು ಬರುತ್ತಾನೆ; ಅದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಅವನ “ ಅಮ್ಮಾ ” ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಕೆ ಇರದಿದ್ದರೆ ಅವನು ಊಟವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ; ಮಲಗುವದೂ ಇಲ್ಲ; ಆಕೆ ಇರದಿದ್ದರೆ ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಗೋಳಿಡಿಸಿ ಎರಡೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂದುಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ತೀವ್ರ ಮರೆತುಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವನೇನೂ ಇನ್ನೂ ಸಂಣವನಲ್ಲ; ದೊಡ್ಡವನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಬೇರೆ ಯಾವ ಒಕ್ಕಲಗುತ್ತಿಯೂ ಅವನಿಗೆ ಹಿಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ ” ವಿನೋದಿನಿ ಅಂದಳು

ವಿನೋದಿನಿ ನೃಪೇಶರಿಗೆ ಖೋಕಾ ಒಬ್ಬನೇ ಮಗನು; ಆತನನ್ನು ಆಡಿ ಸಲಿಕ್ಕೇಂದು ‘ಆಯಾ’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಒಕ್ಕಲಗುತ್ತಿಯೊಬ್ಬಳಿದ್ದಳು. ಮನೆ ಬುಟ್ಟಿ ಎಲ್ಲರೂ ಆಕೆಯನ್ನು ‘ಆಯಾ’ ಎಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಖೋಕಾ

ಮಾತ್ರ ಆಕೆಯನ್ನು "ಅಮ್ಮಾ" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿವ್ವ. ಆಯಾ ಮದ್ರಾ ಸದ ಕಡೆಯವಳು; ಸುವಾರು ಎರಡಿಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾಗಿರಬೇಕು, ಮುಗಿಲುಗಳಂತೆ ಕೆಪ್ಪು ವರ್ಣದವಳು; ಸ್ವಭಾವ ತುಂಬಾ ಸಿಡುಕು ಆಯಾ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆಕೆಯ ಹೆಸರಲ್ಲ. ಆಕೆಯ ಮನೆಯವರು ಆಕೆಗೆ ಬೇರೊಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಆ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಿರಬಹುದು ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಆಕೆಗೆ ಆಯಾ ಅಮ್ಮಾ ಇವೇ ಹೆಸರುಗಳು. ಖೋಕಾ ಹುಟ್ಟಿದಾಗಲೇ ಆಕೆ ಊಳಿಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು.

ಬ್ರಹ್ಮದೇಶ ಬಿಡಬೇಕೆಂದಾಗ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ಕೈಕೊಂಡಿತು. ಆಯಾ ಆ ನಾಡನ್ನು ಬಿಡುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ; ಖೋಕಾ ಆಯಾಳನ್ನು ಬಿಡುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ; ಮಾಡುವದಾದರೂ ಏನು?

"ಏನೂ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ದಿನಗಳವರೆಗಾದರೂ ಅವನ ಹವನನ್ನು ಸೈರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಆಕೆಯೇನೂ ಅವನನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಮಗನಂತೆ ಪ್ರೀತಿಸಬಹುದು; ಆದರೆ ಆಕೆಗೂ ಹೊಲವುನೇ, ಗೆಳತಿಯರು ಮತ್ತು ನೆಂಟರು ಇವ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವನೊಬ್ಬನಿಗಾಗಿ ಬರಲು ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ." ನೃಪೇಶ ಹೇಳಿದ.

ವಿನೋದಿನಿ ಕೇಳಿದಳು.

"ಒಂದು ಮಾತು ಆಕೆಯನ್ನು ಕೇಳೋಣ, ಅದರಲ್ಲಿನು ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸುವದು ಬೇಡ; ಬೇಕಾದರೆ ಬರಲಿ, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಬಿಡಲಿ. ಈಕೆ ಹೇಗೂ ಹುಂಟು; ಹುಂಟಿಗೆ ಪ್ರೇಮಕ್ಕಾಗಿ, ಮನೆ ಗೆಳತಿಯರು, ಅಪ್ಪಿಪ್ಪರನ್ನು ತೊರೆಯುವುದು ಹೊಸತೇನು ಅಲ್ಲ"

"ಸರಿ; ನಿನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಮಾಡು." ನೃಪೇಶಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ ಸೋತನು.

ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಖೋಕಾ ಬೆಳಗಿನ ತಿರುಗಾಡುವದನ್ನು ತಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಆಯಳೊಂದಿಗೆ ಬಂದನು; ವಿನೋದಿನಿ ಮೊದಮೊದಲು ಹಿಂಜರಿದಳಾದರೂ, ಆಯಳೊಂದಿಗೆ ನಂತರ ಈ ಪ್ರಸ್ತಾಪವೆತ್ತಿಗಳು

• ಆಯಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಮೌನಿಳಾಗಿದ್ದಳು; ಬಹಳ ಮಾತಿ ಆಕೆ ಸಾಧಕಬಂಧಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮನದಲ್ಲಿದ್ದ ತಿಳಿವಳಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಒಂದು ನಿಟ್ಟುಸುಸಿರಿಸಿದಾಗ ಆಕೆ ಹೇಳಿದಳು.

“ ಅಮ್ಮಾ, ಬರುವೆ”

ವಿನೋದಿನಿಗೆ ಅಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಆಯಾ ಒಪ್ಪುತ್ತಾಳೆಂದು, ಅದೂ ಇಷ್ಟು ತೀವ್ರ ಒಪ್ಪುತ್ತಾಳೆಂದು ಆಕೆಯ ಕನಸುಮನಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. “ ನಾನು ನಿನ್ನ ಸಂಬಳ ಹೆಚ್ಚಿಸುವೆ”ನೆಂದು ವಿನೋದಿನಿ ಮಾತುಕೊಟ್ಟಳು.

“ ನನಗೇನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಂಬಳ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಮೊದಲಿನಂತೆ ಇಪ್ಪತ್ತೇ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಿರಿ; ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ರೊಕ್ಕಸಿಗುವದೆಂಬ ಆಶೆಯಿಂದ ನಾನು ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಅನ್ನುತ್ತ ಆಕೆ ಖೋಕಾನನ್ನು ಕೊಂಕುಳದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ ಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ತಿರುಗಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಟಳು. ಆಗ ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾಗಿ ಕೆಟ್ಟು ಬಿಸಿಲಿದ್ದರೂ ವಿನೋದಿನಿ ಬೇಡವೆನ್ನಲಿಲ್ಲ. ಆಯಾ ಬರುವೆನೆಂದು ಒಪ್ಪಿದ್ದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಭಾರ ಇಳಿಸಿಕೊಂಡಂತಾಗಿತ್ತು; ಅವಳ ಮಗನನ್ನು ರಂಬಿಸುವದು ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿಯಬಹುದಾದರೆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯುವದು ಆಕೆಯಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾರನ್ನೂ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರೆಮಾಡಗೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಖೋಕಾ; ಕೆಲಕೆಲವು ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಹತ್ತು ತಾಸುಗಳವರೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಧ್ವನಿದೆಗೆದು ಕೂಗಲಿಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ ಎಷ್ಟು ಬೈದರೂ ಹೊಡೆದರೂ ಅವನ ಕೂಗಿಗೆ ಅವು ಪ್ರತಿಜಂಠ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವನನ್ನು ಹೊತ್ತು ಯಾರಾದರೂ ತಿರುಗಾಡಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿ ಆಡ್ಡಾಡಲು ಗಮಯವಲ್ಲವೆಂಬುದು ಅವನಿಗೇನೂ ಗೊತ್ತು? ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ನೃಪೇಶನ ಎಲ್ಲ ಸೈ. ಣೆ ಸಮತೆಗೆಟ್ಟಿತು. ಕೆನ್ನೆಗೆ ‘ಕೆಪರೆ’ಂದು ಒಂದೆರಡು ಸಲ ಬಿಗಿದನು. ಅದರಿಂದ ಅವನು ಸುಮ್ಮನಾಗಿದ್ದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಳುವದಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿಟ್ಟು. ಒಂದು ಸುಖವದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಉದುವದನ್ನು ಕೊಂಡಂತಾಯಿತು ಅಂತೂ ಆ ರಾತ್ರಿ ನೃಪೇಶನಿಗೆ ನಿದ್ರೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಮುಂಜಾನೆ ಆಯ ಬಂದು ಈ ಸುದ್ದಿಕೇಳಿ ಮನದಲ್ಲೆ ಒಂದೊಂದು, ರಂಗೂನದ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನೃಪೇಶನನ್ನು ಶಸಿಸಿದಳು. ಇಡೀಯದಿನ ಖೋಕಾನನ್ನು ಅಂದು ಯಾರ ಕೈಗೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

ನಿಶ್ಚಯವೆಂದಿನ್ನೂ ಬೈಗಿನಲ್ಲಿ ತನಗೂ ಖೋಕಾನಿಗೂ ತೀವ್ರ ಊಟಕ್ಕೆ ಮಾಡೆಂದು ಅಡಿಗೆಯ ಆಳು ಹರನಾಥನಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು. ಆಯಾ ಬೈಗಿನಲ್ಲಿ ಏಳುವರೆ ಘಂಟೆಗೆ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಎನ್ನೋದಿನ್ನಿ ರಾತ್ರಿಯೂಟ ತೀರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲವೆ ದರೆ ಆಕೆಗೆ ಅಂದು ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂಡಲು ಸಮಯವೇ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಮಗನ ಕಾಟವೇ ಸಾಕಷ್ಟಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆಯಾ ಖೋಕಾನಿಗೆ ಉಣ್ಣಿಸಿ, ಮಲಗಿಸಲು ಮಗ್ಗುಲ ಕೋನೆಗೆ ಹೋದಳು.

ಖೋಕಾ ಮಲಗಿದೊಡನೆಯೇ ಆಯಾ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಎನ್ನೋ ದಿನ ಊಟವಾಡಿ ಖೋಕಾನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಆಯಾ ಇನ್ನೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಳು. ಆಕೆ ಖೋಕಾನೊಂದಿಗೆ ಹರಿದ ಚಾವೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದಳು. ಎನ್ನೋದಿನ್ನಿ ಅಶ್ವಯುಜಕಿತ್ಯಾ ಕೆಲವು ಸಮಯ ನಿಂತು ಕಡೆಗೆ ಆಯಾಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ, " ನೀನು ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? " ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ಆಯಾ, ಆಕಳಿಸಿ ಎದ್ದು ಕುಳಿತಳು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವುದಾಗಿ ಆಕೆ ತಿಳಿಸಿದಳು. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಖೋಕಾನನ್ನು ಬಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಿಡವದಿಲ್ಲ. ಒಡೆಯರು ಒಡತಿಯರು ಮಲಗಲಿ, ತಾನು ಮಗುವನ್ನು ಆಡಿಸುವೆ; ಒಡತಿಯರು ರಾತ್ರಿ ಊಟಕ್ಕೆಂದು ನಾಲ್ಕು ಕಾಸುಕೊಟ್ಟರೆ ರೊಟ್ಟಿ ಕೊಂಡು ತಿಂದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದಳು.

ಅಂದು ಎನ್ನೋದಿನಿಗೆ ಅತ್ಯಾನಂದವಾಯಿತು. ಆಯಾಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕಾಸುಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಆಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು. ನೃಪೇಶ ಎನ್ನೋ ದಿನಿಯರಿಗೆ ಅಂದಿನಿಂದ ಖೋಕಾನು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಕಿರುಕುಳ ತಪ್ಪಿದವು. ಅವರ ಸ್ಥಾನ ಆಯಾ ಆಕ್ರಮಿಸಿದಳು. ರಾತ್ರಿಯ ಬಹಳ ಭಾಗವನ್ನು ಆಕೆ ಆತನನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡೇ ತಿರುಗಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇಡೀಯ ಇರಳು ಕೂಸನ್ನು ಕೊಂಕುಳಲ್ಲಿಟ್ಟು ತಿರುಗಿಸ್ತಾರೂ ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಹುಸುಪಿನಿಂದಲೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಸೋಮಾರಿ ನಡೆದ ಕಣ್ಣುಜ್ಜಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಎನ್ನೋದಿನಿಗೆ ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಸ್ವಲ್ಪ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕಡುಕೆನಿಸಿ ಸಂಬಳ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದಳು. ಆಯಾ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಾನೊಬ್ಬಳೇ ಆ ಹಣವನ್ನೇನು ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ದಿನ ಸಾಗಿದ್ದವು; ಬ್ರಹ್ಮದೇಶ ಬಿಡುವ ವಿಚಾರಬಂತ ಈ ವಿಚಾರವೂ ಕೂಡ ಆಯುಳನ್ನು ಖೋಕಾನಿಂದ ಅಗಲಿಸಲು ಅಂಜಿತ ಸೃಷೇಶನು ಬಂದಕೂಡಲೇ ವಿನೋದಿನಿ ಅವಸರದಿಂದ ಈ ಸುಗ್ಧಿ ತಿಳಿಸಲಿ ಕೊಡಿಕೊಂಡು ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು

“ ನೋಡಿ, ಖೋಕಾ ಆಕೆಯನ್ನು ಅಮ್ಮನೆಂದು ಕರೆಯುವುದು ಸಾ ಯಾಗಿಯೇ ಇವೆ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆಕೆ ಅವನನ್ನು ಹೆತ್ತ ಅಮ್ಮನೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಆಕೆ ಎಂದೂ ಆತನಿಗಾಗಿ ಇಷ್ಟು ತ್ಯಾಗಮಾಡ ತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ”

ಸೃಷೇಶ ಬೇರೆ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯ ತಿಳಿದ. ಆ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಬರ ಲಿಸುವವರೆಗೆ ವಿನೋದಿನಿ ಆಕೆ ಸು ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನೇ ನಡೆಸಿದ್ದಳು

ಹೊರಡುವ ದಿನ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ವಿನೋದಿನಿ ಒಹಳ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ಮನೆಯ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿದಳು ಆಯುಳಿಗೆ ತನ್ನ ಸಾಮಾನು ಕಟ್ಟಲು ಆಯಾಸವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಸಾಮಾನು ಬರಿಯ ಒಂದು ಬುಟ್ಟಿಯಂತುಂಬ; ಖೋಕಾನನ್ನು ಬಗಲಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಂಗೂನದ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅಂದು ಓಡಾಡಿ ಬಂದಳು ಈ ನಾಡು ಆಕೆಯ ಜೀವನದ ಸ್ವತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಆಕೆ ಇಂದು ಬಿಡುತ್ತಾಳೆ ಅವಳು ತಿರುಗಿ ಬರುವಳೋ ಇಲ್ಲವೋ ದೇವರೊಬ್ಬನೇ ಬಲ್ಲ

ಹಡಗದಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದರು ಆಯುಳಿಗೆ ಇದು ಮೊದಲಿನ ಸಮುದ್ರ ಪ್ರಯಾಣವಾಗಿತ್ತು ಒಮ್ಮೆಲೇ ತಲೆ ತಿರುಗಿ ಹಡಗದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಳು. ಅದರಿಂದ ಖೋಕಾನನ್ನು ಅಡಿಸುವವರು ಇಲ್ಲದಾಯಿತು ಅವನ ತಾಯಿ ಅವನನ್ನು ರಮಿಸಲು, ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣು, ಬಿಸ್ಕೀಟು, ಸೀ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಲಂಚಕೊಟ್ಟುಕೊ ಸಾಧಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸೃಷೇಶ ಅವನನ್ನು ವಿನೋದಿನಿಯಿಂದ ಕತ್ತುಕೊಂಡ. ಆಗ ಆಯುಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ತಂದೆಯಿಂದ ಮಗುವನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಹಡ ಗದಲ್ಲಿವೆ ಕಿತ್ತಿತ್ತಿತ್ತು ಓಡಾಡ ಹತ್ತಿದ್ದಳು.

ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹಡಗದಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಿನಗಳು ಕಳೆದವು ಕಲಕ ತ್ತೆಗೆ ಬಂದಾಗ ವಿನೋದಿಗೆ ಬಹಳ ಅನಂದವಾಯಿತು. ಸೃಷೇಶನು ತನ್ನ ಗೆಳೆಯರನ್ನು ನೆಂಟರನ್ನು ಕಾಣುವದರಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಆತುರನಾಗಿತ್ತು. ಖೋಕಾ, ಆಯುರಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ. ಕಲಕತ್ತೆಗೆ ಆತುರನಾಗಿ, ಇಳಿದ ಮುಖವುಳ್ಳವ ರಾದರು.

ಎಂಥದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಾದರೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ಕೆಲದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಆಯಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗ, ಬೀದಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪರಿಚಿತ ವಾದವು. ಕೆಲವು ಅಂಗಡಿಕಾರರ ಪರಿಚಯವೂ ಆಯಿತು; ಎಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕುವದು, ಎಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕುವದು ಎಂಬುದರ ಎಲ್ಲ ಅನುಭವವಾಗಿತ್ತು. ನೆರೆಹೊರೆಯವರೂ, ಆಯಳಿಗೆ ಬಂಗಾಲಿ ನುಡಿ ಟಾರದಿದ್ದರೂ, ಕೈ ಬಾಯಿ ಸನ್ನೆಗಳಿಂದ ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತ ಸಂಗಡಿಗರಾದರು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಹೋಯಿತು. ಏತರ ವಿಷಯಕ್ಕೂ ಆಕೆಗೆ ಕೊರತೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ದೈವದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಇರಬೇಕಾಗಿ ಬರೆ ದಿತ್ತು. ಆದು ಹೇಗೆ ತಪ್ಪುತ್ತದೆಯೆಂದು ಸಮಾಧಾನ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡಳು.

ಆದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದುಃಖವ ಕಾರ್ನೋಡಗಳು ಕವಿದವು. ಸ್ವಲ್ಪೇ ದಿನ ಬೆನೆ ಬಿದ್ದ ವಿನೋದಿನಿಯು, ಚೊಕ್ಕಟವಾದ ಸಂಸಾರ, ಪ್ರೇಮದ ಪತಿ, ವ ಮತೆಯ ಮಗು ಎಲ್ಲಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟುಹೋದಳು. ಮಗು ತಬ್ಬಲಿ ಯಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ನೃಪೇಶನಿಗೆ ಎದೆಯೊಡೆದಂತಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ವಾರ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಮುಖಗನ್ನೇ ತೋರಿಸುವದಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಆತನು ಒಂದು ಕೆಲಸದಮೇಲಿದ್ದನು. ನಲ್ಮೆಯ ಇನಿಯಂಟ ವರತ ದಿಂದ ಕೆಲವು ದಿವಸ ನೃಪೇಶ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಉದಾಸೀನನಾದ; ಅದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಭಯಂಕರ ಹಾನಿತಟ್ಟಿತು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲವೂ ಆಯಿತು.

ಮನುಷ್ಯನ ಹೃದಯ ಭಗ್ನವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅದರ ಯಾತನೆ ಎಷ್ಟೇ ಇದ್ದರೂ ಅವನು ತನ್ನ ಅನ್ನಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಣಗಬೇ ಬೇಕಾಗುವದು. ಅವನು ಒಬ್ಬನೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ಹಾಗೆಯೇ ಕೆಲವು ದಿವಸ ದುಃಖಿಸುತ್ತ ಉಪವಾಸದಿಂದಿ ರಲು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ತನ್ನನ್ನೇ ನಂಬಿ ಮತ್ತೆರಡು ಹೊಟ್ಟೆಗಳು ಕುಳಿ ತಿದ್ದವು. ಆದ್ದರಿಂದ ನೃಪೇಶನಿಗೆ ಹೆಂಡತಿಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತ ಕೂಡಲು ಸಮಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಮಗನ ಉಪಜೀವನಕ್ಕಾದರೂ ಅವನು ಕೆಲಸವನ್ನು ಅರಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದವಾಕ್ಯಣ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕೇಬಿಡುವದಿಲ್ಲ. ಅವು ಸಿಗುವದು ಎಷ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪವೆಂದು ಅವಕ್ಕಾಗಿ ಅರಸುವ ಉಮೇದವಾರರಿಗೇ ಗೊತ್ತು. ಅದೃಷ್ಟವೂ ನೃಪೇಶನಿಗೆ ಅನು ಕೂಲವಾಗಿರಬೇಕು. ಒಂದು ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅದೇನೂ ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವನ ಇಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅದೇ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವಂತಿತ್ತು.

ತನ್ನ ಹಳೆ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಊರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಲಸಾದ ಓಡೆಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ ತುಂಬಿದ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಮನೆಯನ್ನು ಭಾಡಿಗೆ ಹಿಡಿದ.

ಇನ್ನು ಉಳಿದವರಿಗಾಗಿ ಸಂಕಟಕ್ಕೆಟ್ಟುಕೊಂಡಿತು. ಈಗ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸದ್ಯದ ಸಂಬಳದ ಹಣವು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೆಂಡತಿ ಬದುಕಿದ್ದಾಗಲೇ ಇಬ್ಬರು ಆಳುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲೂ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕಡೆಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಲಕ್ಷಕೊಡಬೇಕಾಗುವದು.

ನೃಪೇಶನು ಅವರಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆಯವನಾದ ಹರನಾಥನನ್ನು ಬಿಡಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ. ಆಯಕೇ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಳು. ಮೊದಮೊದಲು ಆಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾರಳು. ಕೆಲವು ದಿನ ಸೈರಿಸಬೇಕೆಂದು ನೃಪೇಶ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ. ಆಯಕನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಲು ಅವನಿಗೆ ಒಮ್ಮೆಯೂ ವಿಚಾರಹೋಯಿಲ್ಲ. ಆಕೆ ಎಷ್ಟೆಂದರೂ ಹೆಂಗಸು. ತನ್ನ ಮನೆ ಆಸ್ತಿಷ್ಟರನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಇಷ್ಟು ದೂರದವರೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಆಯಕನ್ನಷ್ಟು ಅಗಲಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ತೀರಿಯೇ ಹೋಯಿತು ಮಗುವಿನ ಗತಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹರನಾಥನನ್ನೇ ಬಿಡಬೇಕಾಯಿತು. ನೃಪೇಶ ಅವನಿಗಾಗಿ ಗೆಳೆಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ. ಪೋಕಾನನ್ನು ಬಗಲಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆಯ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಲು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದಳು. ಆಯ ಮಾಡಿದ ಅಡಿಗೆಗೆ ಹುಣೆ ನ ಹುಳಿ ಮತ್ತು ಮೆಣಸಿನ ಖಾರ ಕ್ರಮದಷ್ಟಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದವು. ನೃಪೇಶನಿಗೆ ಮುಂಜಾನೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಒಡಿಸಿದಳು ಮೊದಲನೆಯ ತುತ್ತಿಗೆ ನೃಪೇಶ ಪೂರಾ ಇಳಿಗುಬಿಟ್ಟ. ಆಯಕ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಯಿಸಬಾರದೆಂದು ಅದನ್ನೇ ಗಟ್ಟಿಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ತಿಂದು ಮುಗಿಸಿದನು. ಆಕೆಗೂ ಬುದ್ಧಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ರಲಿಲ್ಲ, ಊಹಿಸಿದಳು. ಆಕೆಯ ಕಂಗಳಿಂದ ನೀರು ಧಾರೆಯಾಗಿ ಸುರಿಯಿತು.

ಮರುದಿನವೂ ನೃಪೇಶ ಹರನಾಥನನ್ನು ಮರಳಿ ಕರೆತರಲು ಹೋಗಿ ಕರೆದುಕೊಂಡೇ ಬಂದ. ಈ ಸಲ ಆಯ ತಾನೇ ಸ್ವಂತಃ ಬಿಡಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದಳು. ಬಾಬುಗಳು ಇಬ್ಬರು ಸೇವಕರಿಗೆ ಕೂಟ್ಟು ಪೂರೈಸುವದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಕೆಗೆ ಪೂರಾ ಗೊತ್ತು. ತನ್ನೊಬ್ಬಳಿಗೇ ಕೆಲಸ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವದೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ಕೆಲಸಬಿಟ್ಟು

ಹೋದಳು. ಖೋಕಾನನ್ನು ನಡುನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟಳು. ಆಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವೆ ಎಂದು ನೃಪೇಶ ಕೇಳಿದ ಆಕೆ, ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯವನೊಬ್ಬನಿವ್ವಾನೆ, ಸದ್ಯ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವದಾಗಿಯೂ, ಸಂತರ ಇನ್ನೆಂದು ಕೆಲಸ ಹುಡುಕುವದಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಸಿದಳು.

ನೃಪೇಶನಿಗೆ ಸುಕಟಕ್ಕಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿತು. ಖೋಕಾ ಅವನನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಊಟಮಾಡುವದಕ್ಕೂ ಸ್ನಾನಮಾಡುವದಕ್ಕೂ, ಮಲಗಲಿಕ್ಕೂ ಸಮಯ ಸಿಕ್ಕುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮೂರು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೂ ಬಿಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವದು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅಂದು ಆಹಾರವೇನೋ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು; ಹರನಾಥನಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅಭಿವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತ ಊಟಮಾಡಿ ಖೋಕಾನನ್ನು ಹರನಾಥನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಹನ್ನೆರಡು ಘಂಟೆಗೆ ನೃಪೇಶ ಕಚೇರಿಗೆ ಹೋದ ನೃಪೇಶ ಬರುವವರೆಗೆ ಹರನಾಥ ಅಳುತ್ತಿರುವ ಖೋಕಾನನ್ನು ಹೊತ್ತು ಬೀದಿ ಬೀದಿ ತಿರುಗಿ ಬಂದು ಆತನನ್ನು ನೃಪೇಶನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಸಂಜೆಯ ಅಡಿಗೆಮಾಡಿ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಊಟಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ, ಪಾಪ! ಖೋಕಾ ಇಡೀಯ ದಿನ ಆತ್ತು ಆತ್ತು ಬೇಸತ್ತಿರಬೇಕು. ದಣುವೂ ಆಗಿದ್ದಿರಬೇಕು; ನೃಪೇಶ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ತಟ್ಟುತ್ತಿರುವದರಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರೆಹೋದ. ಇಂದು ರಾತ್ರಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಾನೂ ನಿದ್ರೆಮಾಡಬಹುದೆಂದು ನೃಪೇಶನೂ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗಿದ.

ಆದರೆ ನೃಪೇಶ ತರ್ಕಿಸಿದಂತೆ ಖೋಕಾ ಇಡೀಯ ಇರಳು ಮಲಗಲಿಲ್ಲ. ಸರರಾತ್ರಿಗೆ ಸಮಾನಾಗಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆಕೊಡುವ ಗಡಿಯಾರದಂತೆ ಕಿರುಚಲಿಕ್ಕು ನೊದಲುಮಾಡಿದ. ನೃಪೇಶ ಎಚ್ಚತ್ತು ಆತನನ್ನು ಹರನಾಥನ ಕೈಗಾದರೂ ಕೊಟ್ಟರಾಯಿತೆಂದು ಹರನಾಥನನ್ನು ಎಷ್ಟುಸಲ ಕೂಗಿ ಎಬ್ಬಿಸಿದರೂ ಅವನು ಎಳಲಿಲ್ಲ. ಆಷ್ಟೊಂದು ಗಾಢನಿದ್ರೆ ಅವನನ್ನು ಆವರಿಸಿತ್ತು. ನೃಪೇಶನೇ ಖೋಕಾನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತ ತಿರುಗಾಡಿದ. ಆದರೂ ಆತನ ದುಃಖತಮನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಡುನಡುವೆ ಬಿಕ್ಕಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಸತ್ತ ತಾಯಿಯು ನೆನಪು ಆಗುತ್ತಿರಬೇಕು; ಪಾಪ ತಾಯಿಸತ್ತ ಮಗು! ಇವನು ಇನ್ನೂ ಕೆಲ

ದಿವಸ ಹೀಗೆ ಸಾಗಿದ್ದಾದರೆ ತಂದೆಯನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವನು, ಆಯಳು ಇದ್ದಳು. ಏನೋ ಮಾಡಿ ಆತನನ್ನು ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈಗ ಆಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ. ತಬ್ಬಲಿ ಕಂಪನನ್ನು ಗೋಳಡಲು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ. ಯಾರೂ ಆಕೆಗೆ ಹೋಗಲು ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮರುದಿನ ನೃಪೇಶ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಗೆಳೆಯರಿಗೆ ತನ್ನ ಸಂಕಟವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡ. ನೃಪೇಶನ ದೇಹವು ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮನವು ಇರುತ್ತಿತ್ತು ಯಾವಾಗಲೂ 'ಖೋಕಾ ಏನುನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನು.' ಎಂದು ತರ್ಕಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಹರನಾಥನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಶ್ವಾಸವಿರಲಿಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತು ಅವನೆಂದೂ ಖೋಕಾನಿಗಾಗಿ ಸರಿಯಾದ ಉಪಚಾರ ಮಾಡನೆಂದು.

" ಹೀಗೆಯೇ ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ನಡೆದೀತು ? ಬೆಳೆದ ಹೆಂಣೊಂದನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗು. ಆಕೆ ನಿನ್ನ ಮತ್ತು ಮಗುವಿನ ಉಪಚಾರ ನೋಡಿಕೊಂಪು ಹೋಗುವಳು. ಅಳುಗಳೆಂದೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜೋಪಾನ ಮಾಡಲಾರರೆ"ಂದು ಅವನ ಗೆಳೆಯರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನಿತ್ತರು. ನೃಪೇಶನಿಗೆ ಅತಿ ವೇದನೆಯಾಯಿತು, ಅವರ ನುಡಿಗಳಿಗೂ ಪ್ರತಿನುಡಿಗಳನ್ನಾಡದೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟ.

ನೃಪೇಶ ಇನ್ನೂ ಹೊಸ್ತಿಲೊಳಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಹರನಾಥ ಆಗಲೇ ಖೋಕಾನ ಹಟಮಾರಿತನವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿಹೇಳಿ, ಅವನು ತನಗೂ ಕೊಟ್ಟ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡ. ನೃಪೇಶನಿಗೆ ಹೇಗೆ ಖೋಕಾನನ್ನು ಸಂತ್ಯೇಸ ಬೇಕೆಂಬುದು ತಿಳಿಯದೆ ಹೋಯಿತು. ತಾನು ಅಂದು ಊಟ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಿಸಹತ್ತಿದ. ಅಲ್ಲಗೂ ಖೋಕಾನ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯೂ ಕೇಳಿಸುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು, ಮರಳಿ ಒಳಗೆ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋದಾಗ ಖೋಕಾ ತಾಟುಗಳನ್ನೂ, ಕಾಜಿನ ತಟ್ಟಿಗಳನ್ನೂ ಒದೆಯುವದೂ, ಹರನಾಥನನ್ನೂ ಕಡಿಯುವದೂ, ಅವನ ಕೂದಲುಗಳನ್ನು ಜಗ್ಗುವದೂ ಮೊದಲಾದ ನರಕ ಶಿಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಹರನಾಥನಿಗೆ ಕೊಡುವದನ್ನು ಕಂಠಾರ ಕಂಡ.

ಹರನಾಥನಿಗೆ ಖೋಕಾನನ್ನು ಮಲಗಿಸೆಂದು ಹೇಳಿ, ನೃಪೇಶನೇ ಸ್ವತಃ ತಾನೇ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಲು ಕುಳಿತ.

ಹರನಾಥ ಖೋಕಾನನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬೋರೊಂದು ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಅವನೊಡನೆ ತಾನೂ ಕುಣಿದು, ಚೀರಾಡಿ ಆಟವಾಡಿದ. ಕೊನೆ ಗೊಮ್ಮೆ ಖೋಕಾ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರೆಹೋದ. ನೃಪೇಶ ಆಗ ಗಡಿಯಾರ ತೆಗೆದು ನೋಡಿದನು. ಆಗಲೇ ಒಂಬತ್ತೂವರಿಯ ಮೇಲೆ ಆಗಿತ್ತು; ಅಂದು ಮುಂಜಾನೆಯಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ನಡೆದ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ನೃಪೇಶನಿಗೆ ಅತಿ ದಣವಾದಂತಾಗಿತ್ತು. ನಿತ್ಯದಂತೆ ಹನ್ನೆರಡು, ಒಂದು ಘಂಟೆಗಳವರೆಗೆ ಕೂಡಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ ಹೋಗಿ ಖೋಕಾನ ಸವಿವಾದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ; ಖೋಕಾ ಗಾಢ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ದಿನವಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿದ್ರೆ ಸಿಕ್ಕಲಾರದೇ ಎಂಬ ನೃಪೇಶ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತ ಮಲಗಿದ.

ಬೆಳಿಗ್ಗೆನಲ್ಲಿ ನೃಪೇಶ ಎದ್ದಾಗ ಸೂರ್ಯನು ಆಗಲೇ ಮೂದಲೆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಘಂಟೆಗಳ ವಿಸ್ತಾರವಿದ್ದನು. ತನ್ನ ಗಡಿಯಾರದ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದಾಗ ನೃಪೇಶನಿಗೆ ಅರ್ಪಯ್ಯವಾಯಿತು ಆಗಲೇ ಒಂಬತ್ತಕ್ಕೆ ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷಗಳಿದ್ದವು ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಹೊರಳಾಡಿಸಿದ, ಖೋಕಾ ಅಲ್ಲ ಮಲಗಿರಲಿಲ್ಲ ಹರನಾಥನನ್ನು ಕೂಗಿ 'ಖೋಕಾ ಎಲ್ಲಿರುವೆ' ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

ಹರನಾಥ ಒಂದನು ಅವನ ಮುಖವು ಅಷ್ಟಾಧಮಾಧದಲ್ಲಿಯ ಮುಗಿಲು ತುಂಬಿದ ಬಾನಿನಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ಮುಖ ಸಂಕುಂದು ಮಾಡಿ "ಅವನು ತನ್ನ 'ಅಮ್ಮ'ನೊಂದಿಗೆ ತಿರುಗುವೆನು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು ನೃಪೇಶನಿಗೆ ನಂಬಿಗೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. "ಅಮ್ಮನೊಂದಿಗೆ" ಎಂದು ಅವನು ಕೇಳಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಕಿವಿಗಳನ್ನೇ ನಂಬದಾದ. ಪುನಃ ಕೇಳಿದ.

"ಆಕೆ ಯಾವಾಗ ಬಂದಳು?"

"ಆಕೆ ನಿನ್ನ ಬೈಗಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ ಬಂದಳು. ಆ ಸಂಣಿಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಆಗ ನಾನು ಆಕೆಯನ್ನು ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿ ಖೋಕಾ ಎದ್ದು, ಅಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಆಕೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದಳು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆನಲ್ಲಿ ಐದು ಘಂಟೆಯವರೆಗೂ ಆತನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ತಿರುಗಾಡಿದಳು. ಇದೇ ಈಗ ಇನ್ನೂ ಅರ್ಧತಾಸಿನ ಕೆಳಗೆ ಆಕೆ ಎದ್ದಳು. ಹಾಗೆಯೇ ಖೋಕಾನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ತಿರುಗಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದಳು." ಹರನಾಥ ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸಿದ.

ನೃಪೇಶನಿಗೆ ಭಾರವಾದುದೊಂದು ನೋಟಿಯನ್ನು ಆತನ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಇಳಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಊಟಮಾಡುವದನ್ನಾದರೂ ಬಿಡಬಹುದು; ಆದರೆ ಹಗಲುರಾತ್ರಿ ಮಮತೆಯ ಮಗನ ರಂಭಾಟವನ್ನು ಸಹಿಸುವದಕ್ಕಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ ಮಗುವೂ ಎಷ್ಟೋ ಸೋರಿಗದಂತಾಗಿತ್ತು. ಮಗನ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಬರುವ ಖರ್ಚನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊರಲು ಆತನ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಷ್ಟೇನೂ ಇನ್ನೂ ಸುಧಾರಿಸಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚನ್ನಾದರೂ ಗಳಿಸಬೇಕು ಇಲ್ಲವೆ ಬೇರೆ ಖರ್ಚವಾಡುವದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ. ಹಠನಾಥ ಇನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತಿದ್ದ. ನೃಪೇಶನ ವ ನಸ್ಸಿನ ಹೊಯ್ಯಾಟವು ಅವನಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂತೆಯೇ ಗುಯ್ಯುಟ್ಟಿದನು.

“ ಒಡೆಯರೆ, ಇನ್ನು ನನ್ನನ್ನು ತಗೆದುಹಾಕಿರಿ”

“ ಆ ಮೇಲೆ ಯಾರು ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ? ” ನೃಪೇಶ ಕೇಳಿದ

“ ಅಂದ ಮೇಲೆ ಆಯ ಹೋಗಬೇಕೆ?”

“ ಹುಡುಗನ್ನಾರು ನೋಡುವರು?”

“ ಇಬ್ಬರು ಊಳಿಗದವರನ್ನು ಇಡುವದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ನೀವೇ ಅಂದಿದ್ದಿರಿ” ಹಠನಾಥ ಸ್ವಲ್ಪ ಚಿಕಿತನಾಗಿಯೇ ಕೇಳಿದ

“ ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗತನ ಸಾಕು. ಹೋಗು ಅಡಿಗೆಮಾಡು ಹೊತ್ತಾಗಿದೆ” ಹಠನಾಥ ಜೋಲುಮೊರೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋದನು.

ಆಯಳು ಮಗುವನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಳು. ನೃಪೇಶನಿಗೆ ಎಂದನೆಯನ್ನರಿಸಿ ಮೌನ. ಗಿ ಒಳಗೆ ನಡೆದಳು. ನೃಪೇಶ ಆಕೆಯನ್ನು ಕಂಡನು. ತನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಮಾತು ನಡೆಯುವದೆಂದು ಆಕೆಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ನೃಪೇಶನ ಮಾತನಾಡುವ ಮೊದಲೇ ತಾನೇ ಎಲ್ಲ ಹೇಳಿದಳು. ಮಗುವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಾನು ಮಕಿರುವದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲೆಂದೂ, ಆತನಿಗಾಗಿಯೇ ಸಾಕು, ಮತ್ತು ನೆಂತರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಿರುವದಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಸಿದಳು. ಮಗುವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವದಾದರೂ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ? ಆಕೆಗಾಗುತ್ತ ಒಡೆಯರು ಆಕೆಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು. ಆಕೆಗೆ ಸಂಬಳ ಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೊಟ್ಟೆಬಟ್ಟೆಗೆ ಅಷ್ಟುಗೂಟ್ಟು, ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗೇಣು ನೆಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕೆಂದು ಆಕೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ

ದಳು. ಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟು, ಮೋಕಾ ದೊಡ್ಡವನಾದ ಮೇಲೆ ಕಕ್ಕೊಳ್ಳಲು ಬಂದೀತು. ತಾಯಿಯು ಮೋಕಾನನ್ನು ಆಕೆಯ ಲಾಲನೆ-ಪಾಲನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಅಂತೆಯೇ ಆಕೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದಳು.

ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ನಂತರಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಾಗತು ನೈವೇಶನಿಗೂ ಎಷ್ಟೋ ಹರ್ಷವಾಯಿತು; ಆದರೆ ಕ್ರಮೇಣ ಅಡಿಗೆಯವನಿಗೂ ಆಯಳಿಗೂ ವೈಮನಸ್ಸುಂಟಾಯಿತು; ನಿತ್ಯ ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರು ನೈವೇಶನ ಮುಂಡೆ ತಳೆ ರಾರು ತರುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು, ನೈವೇಶ ಮೊದಮೊದಲು ಅವರ ಮಾತಿನ ಕಡೆಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಲಕ್ಷವಿತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಈತ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಉದಾಸೀನನಾಗಲು ಬರುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಈಗ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಉದಾಸೀನನಾಗಲು ಬರುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ; ಅವರ ಕಡನ ವಿಶೇಷಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತು. ಹರನಾಥ ಮುದುಕ ಉಳಿದವನ; ಆಯಳನ್ನೂ ತನಗಾಗಿ ಇಷ್ಟು ತ್ಯಾಗಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ. ಯಾರ ಪಕ್ಷ ವಹಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಆತನಿಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಹೋಯಿತು, ಮತ್ತು ಏನೇನೂ ನೆವಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿ ಕೆಲವನ ದೂಕಿದ, ಆದರೆ ಪರಿಣಾಮ ಭೀಕರ ವಾಗುತ್ತ ಬಂತು, ಇಬ್ಬರೂ ತಳಮಳಿಸುವ ಲಾವಾರಸದಂತೆ ಒಳಗೊಳಗೆ ಕುದಿದರು; ಕಡ. ವೈರಿಗಳೂಪರು, ಸಮಯಬಂದರೆ ಹರನಾಥನ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಆಯಳು ಕೈಹಾಕುವದಕ್ಕೂ ಆಯಳ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಹರನಾಥ ಕೈಹಾಕುವ ದಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು

ಇಷ್ಟರಿಂದಲೇ ನೈವೇಶನು ನುಗ್ಗಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ. ತೀವ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಕೋಚ ಬಂದೊದ್ದಿತು. ಅವನ ಮಗ್ಗುಲಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನಿದ್ದ; ಕೆಲಸವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿತು. ಮೇಲಾಗಿ ತಲೆಮಾರು ಗಳಿಂದ ಬಂದ ಭಂಗಾರದ ಚೋರಿಗಾಗಿಯೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ ಅಕ್ಕನ ಭಂಗಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲವಂತೆ. ಇನ್ನು ಪರದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುನೆಯೇ? ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥಿತವಂತನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ. ಬಂದು ದಿನ ಬೆಡಗಿನ ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಅವನ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಮೂರುಗಾಲಿಯ ಕ್ಷಿಸಾಯಕಲ್ಲಹತ್ತಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಕೆಹಾಕಿ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಮೋಕಾ ನೋಡಿದನು. ಇನ್ನೂ ಆ ಹುಡುಗನ ಕಾಲುಗಳು ವೆಡ್ಡಿಗೆ ನಿಲುಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಆದ್ದರಿಂದ ಅಕ್ಕೊಬ್ಬನು ಅವನನ್ನು ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿ ಎಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಸರಿ ಮೋಕಾ ಈ

ದೃಶ್ಯ ಕಂಡವನೇ ಆಯಳ ಬಗಲಿನಿಂದ ಜಿಗಿದು ಆ ಕಡೆಗೆ ಧಾವಿಸಿದನು. ಆಯಳು ಅವನನ್ನು ತಡೆದು, ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವಿ? ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ಖೋಕಾ ತನಗೂ ಒಂದು ಅಂಥ ಸಾಯಕಲ್ಲ ಬೇಕೆಂದು ಹಟಮಾಡಿದನು; ಅಕ್ಕ ಸಾಲಿಗರ ಹುಡುಗನನ್ನು ಆಡಿಸುವ ಓಡಿಸಾದ ಆಳು ಖೋಕಾ ಹಟಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಬೀದಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಒಂದು ಸಾಯಕಲ್ಲ ಕಂದುಕೊಡಲಾರರೆಂದು ಸುದ್ದಿ ಹಬ್ಬಿಸಿದ. ಆಯಳಿಗೆ ಇದೂ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅಸವನಾನವಾಪಂತಾಯಿತು, ತನ್ನ ಬಡತನಕ್ಕಾಗಿ ತನಗೆ ಸಾಚಿಕೆಯಾಯಿತು. ಇತ್ತ ಖೋಖಾನ ರಂಭಾಟ ಮೇರೆ ಮೀರಿತ್ತು ಎಷ್ಟೇ ಪರಿಯಾಗಿ ಸವ ಸವಿ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನುಡಿಸಿದರೂ ಖೋಕಾ ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದಲಿಲ್ಲ; ಅಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ, ಆಯಾ ಅವನನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರೆದುತಂದಳು ಹರನಾಥ ಅಡಿಗೆಮನೆಯ ಕಿಡಕಿಯೊಳಗಿಂದ ತಲೆ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿ ಕಾರಣ ಕೇಳಿದ, ಖೋಕಾ ಹಟಮಾಡಿದುವಕ್ಕೆ. ಆಯಾ ಅವನಿಗೆ ಓಡಿಸಾ ಆಳಿನ ಈ ಅಧಿಕ ಪ್ರಸಂಗತನವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಜೈಯ್ಯಳು; ಖೋಕಾನ ಅಳವು ಮಾತ್ರ ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ನೃಪೇಶ ಬೆಳಗಿನ ತಿರುಗಾಡುವವನನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ಹರನಾಥನಿಗೆ ತೀವ್ರ ಉಟಕ್ಕೆ ಬಡಿಸೆಂದೂ ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಕಚೇರಿಗೆ ತಡವಾಗುವದೆಂದೂ ಹೇಳಿದ. ಖೋಕಾ ನೃಪೇಶನ ಬಳಿಗೆ ಓಡಿಹೋಗಿ ಅವನ ಕೋಟಿನ ತುದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಜಗಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದನು, ನೃಪೇಶನು ಮುದ್ದುವಗನ ಉಂಗುರು ಕೂದಲುಗಳ ಮೇಲೆ ನೇಮಿಸುತ್ತ “ಖೋಕಾ, ಏನು ಬೇಕವ್ವಾ? ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

“ಆಪ್ಪಾ, ನನಗೊಂದು ಪುಗುರುಗಾಲಿ ಸಾಯಕಲ್ಲ ಕೊಂಡುಕೊಡು.”

ನೃಪೇಶನೆಂದೂ ಯಾರು ಏನನ್ನೇ ಕೇಳಿದರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂದು ಏನುಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಆತನಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲದ್ದು ಒಂದು ಕ್ಷಣ ವಿಚಾರಮಾಡಿ, ಯಾವ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೂ ಬಾರದೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟ.

“ಆಗಲವ್ವಾ, ಕೊಂಡ ಕೊಡುವೆ, ಆದರೆ ಈಗ ಕಚೇರಿಗೆ ಹೋಗುವೆ; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಾಹೇಬರು ಹೊಡೆಯುವರು ”

ಆದರೆ ಖೋಕಾನು ಟ್ರೈಸಿಕಲ್ಲಗಾಗಿ ಈ ಅತುರನಾಗಿದ್ದ, ಜಪ್ಪರಿದಲಿ ಸಂತಷ್ಟನಾಗಲಿಲ್ಲ. “ಯಾವನು ತರುವಿಯವ್ವಾ? ಸಂಜೆಯು ಮುಂದೆಯೇ ? ”

ನೃವೇಶನಿಗೆ ಹೇಗಾದರೂಮಾಡಿ ಅವನನ್ನು ಸಂತ್ರೈಸಿ, ತೀವ್ರ ಕಚೇರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಿತ್ತು. “ನಾಳೆ ಮುಂಜಾನೆ ತರುತ್ತೇನೆವ್ವಾ” ಎಂದು ಮಾತು ಕೊಟ್ಟು; ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ವೇಳೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಮಗನು ಸಂತುಷ್ಟನಾದ; ತಂದೆಯನ್ನು ಆಗಬಿಟ್ಟು ಆಡಲು ಹೊರಗೆ ಹೋದನು.

ನೃವೇಶನು ಎ.ನೆಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಹೋದಾಗಲೇ ಆದರೆ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟನು ಆದರೆ ಬೋಕಾನ ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿಮಾತ್ರ ನೃವೇಶನಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮರುದಿನ ನೃವೇಶ ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದ ಏಳುವದಕ್ಕೂ ಬೋಕಾನು ಬಂದು ಶ್ರಾಸುಕೊಡುವದಕ್ಕೂ ಸರಿಹೋಯಿತು; ಬೋಕಾ ಅಂದು ನೋರೆ ತೊಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೂ, ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೂ, ತಿರುಗಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವದಕ್ಕೂ ಒಲೈನೆಂದು ಹಟಹಿಡಿದ. ಮೂರಗಾಲಿಯ ಸೈಕಲ್ಲ ತಂದುಕೊಡುವದಾಗಿ, ನೃವೇಶ ವಚನವಿತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಅದು ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಿತ್ತು.

ನೃವೇಶನಿಗೆ ಅತಿವ ಸಂಕಟಕ್ಕೆಕ್ಕೈ ಕೊಂಡಿತು. ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವನು ಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ನಾನಯ ಖರ್ಚನ್ನೇ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಇಂಥದರಲ್ಲಿ ಮಾತುಕೊಟ್ಟು ಮೂರ್ಖನಾಗಬೇಕಿತ್ತೇಕೆ? ಯಾರಾದರೂ ಗೆಳೆಯರಾದರೂ ಸಾಲಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅವನು ತರಬಹುದಾಗಿತ್ತು ಆದರೆ ಅವನ ಗೆಳೆಯರಾದರೂ ಮಂಟು ಮತಿಗಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ ಇವನಿಂದಲೇ ಸಾಲ ಒಯ್ಯಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದರು; ಆದರೆ ಇಾಲಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆದರೂ ಅವನು ವಾತ್ಸ್ಯಹೀನ ಮಗುವನ್ನು ಸಂತ್ರೈಸಲೇಬೇಕಾಗಿತ್ತು; ಒಂದು ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತೊಂದು ತಪ್ಪುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು; ಒಂದು ಸುಳ್ಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಹತ್ತು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. “ಚಿನ್ನಾ ಈಗ ಆಡಲಿಕೆ ಹೋಗಪ್ಪಾ, ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಖಂಡಿತ ತರುವೆ” ಎಂದು ಮಗನನ್ನು ಸಂತೋಷರಡಿಸಿದನು ಬೋಕಾ ಸದ್ಯ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಹಾಲುಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದನು.

ಉಟವಾದನಂತರ ನೃವೇಶನು ಉದ್ದರಿಯಿಂದಾಗಲೇ ಇಲ್ಲವೆ ಕಂಡಿದ್ದಿದಾಗಲೀ ಒಂದು ಟ್ರೈಸಿಕಲ್ಲ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದರೂ ಒಬ್ಬರೂ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ನಂತರ ಎಲ್ಲಿಯಾವರೂ ಸಾಲತೆಗೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ; ಆದೂ ಕೈಗೂಡಲಿಲ್ಲ, ಸಂಜೆಗೆ ನುಗ್ಗಿದ್ದು, ನಿರಾಶನಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು

ಹಾಸಿಗೆಯನೊಲೆ ಉರುಳಿದನು; ಆಳು ಊಟಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಎಬ್ಬಿಸಿದರೂ ಏಳದೆ ಒಲ್ಲೆನೆಂದು ಬಿಟ್ಟನು.

ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದ ಏಳಲಿಕ್ಕೆ ಅವನ ವ.ನಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೆರನಾಗಹತ್ತಿತ; ಪೋಕನಿಗೆ ಎದ್ದು ಮುಖವನಾದರೂ ತೋರಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ತುಂಬಾ ಛಾದರವನ್ನು ಹೊದೆದುಕೊಂಡು ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗಿಬಿಟ್ಟ. ಆವರೆ ಪೋಕಾ ಮರೆತಿರಲಿಲ್ಲ; ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದನು. ಹೊದೆದ ಛಾದರವನ್ನು ಜಗ್ಗುತ್ತ “ಏಳವ್ವಾ, ಹೊತ್ತು ಬಹಳವಾಗಿದೆ: ಹೊರಗೆ ಬಿಸಿಲುಬಿದ್ದಿದೆ, ನನಗೆ ಸಾಯಕಲ್ಲ ಈಗ ತರುವುದಿಲ್ಲವೆ?” ಎಂದು ಕೂಕ ಹತ್ತಿದ. ನೃಪೇಶನ ಹೃದಯ ಒಡೆಯುವಂತಾಯಿತು; ಆಯ್ಯೋ, ಜೀವನವೇ ಸಾಚಿಕೆಗೇಡು, ವಾತ್ಸಲ್ಯವಂತೆ ವಾತ್ಸಲ್ಯ; ಬರಿಯ ಮೃಗಜಲ; ತನ್ನ ಕೂಸಿನ ಪುಟ್ಟಬಯಕೆಯೊಂದನ್ನು ಕೊನೆಗಾಡಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ ನೃಪೇಶನಿಗೆ. ಮಗನಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನಾದರೂ ಏನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ? ಕೊನೆಗೆ ಪೋಕಾ ಛಾದರ ಹೊದೆದುದನ್ನು ಪೂರ್ಣ ತೆಗೆದು ಕೇಳಿದ.

“ಎಲ್ಲಿದೆಯವ್ವಾ ಮೂರುಗಾಲಿ ಸೈಕಲ್ಲು? ನೀನು ಯಾವಾಗ ತರುತ್ತಿ?...?”

ನೃಪೇಶ ಅಪಮಾನದಿಂದ ಕುಂದಿಹೋಗಿದ್ದ. ಬೇರೆಯಾವ ಉಪಾಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ ಮಗುವನ್ನು ಬೆದರಿಸಿದ.

“ಕೆಟ್ಟ ಹುಡುಗನ್ನ ತಂದು; ಹೋಗು ಹೊರಗೆ ಹಗಲೆಲ್ಲ ಬರೇ ಶ್ರಾಸುಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರತಾನ; ಪೋಕಾ ತನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೇ ಯಾರಿಂದಲೂ ಇಂಥ ಬಿರಿನುಡಿಗಳನ್ನು ಆಡಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿರು ಉರಳಾಡಿ ದೊಡ್ಡ ಧ್ವನಿ ತೆಗೆದು ಆಳಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದ. ಆಯ ಮಗ್ಗುಲದ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವದೋ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮಗ್ಗುಳಾಗಿದ್ದಳು. ಮಗುವಿನ ಆಳುವ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಅವನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು, ನೃಪೇಶನ ಕಡೆಗೆ, ಮಗುವನ್ನು ಏಕೆ ನೀಗಿ ಅಳಿಸುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳುವ ನೋಟದಿಂದ ನೋಡಿದಳು. ಆದರೆ ಅವನು ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದ ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಕಂಬನಿಗಳು ಬೆರಳುಗಳ ಸಂದುಗಳಲ್ಲಿಂದ ಹರಿದು ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಕೆ ಪೋಕಾನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ಎಷ್ಟೋ ತಿನಿಸು ಕೊಟ್ಟಳು. ಆ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಪೋಕಾ ಸಾಯಕಲ್ಲ ಮರೆತನು, ಆಕೆ ಪೋಕಾನಿಗೆ ಕಳುಹಳು.

“ ನೀನು ಜಾಣ ಹುಡುನೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೆನಪ್ಪಾ ಇಷ್ಟು ದಿವಸ; ಆದರೆ ನೀನು ಉದ್ಧಟ, ದಡ್ಡ ಮೋಡಿ, ಯಾಕೆ ತಂದೆಗೆ ಕಷ್ಟ ಕೊಟ್ಟೆ?”

ಮೋಕಾನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ತಾನು ತಂದೆಗೆ ಕಷ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅವನೇ ತನ್ನನ್ನು ನೂಕಿ ಒಯ್ದನೆಂದು ತಿಳಿಸಿದನು. ಆಯ. ಯಾವದೂ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಬಾಲಕನಿಗೆ ಏನೇನೂ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿ, “ ಇನ್ನು ನಿನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಸಾಯಕಲ್ಲ ಕೇಳಬೇಡಪ್ಪಾ, ಅವನಿಗೆ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿನಗೆ ಬೇರೆ, ಅದಕ್ಕೂ ಚೆಂದ ಆಟಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಹಟಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೇ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ಅಳುತ್ತಾರೆ. ಜಾಣ ಹುಡುಗರು ಎಂದೂ ತಮ್ಮ ತಂದೆಗಳನ್ನು ಅಳಿಸುವದಿಲ್ಲ ” ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿದಳು. ಮೋಕಾನಿಗೂ ಕೆಡುಕೆನಿಸಿರಬೇಕು. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಮಾತನಾಡದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಕುಳಿತು ತಾನೂ ಕಣ್ಣೀರುಸುರಿಸಿ ಆಯಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡನು.

ಆಯಳು ಮೋಕಾನನ್ನು ತಿರುಗಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಪುನಃ ಬಂದರೂ ನೈವೇಶ ಆ ಸ್ಥಳ ಬಿಟ್ಟು ಕದಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಚಹವನ್ನೂ ತಕ್ಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ತಿರುಗಾಡಲೂ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಆಯ ಹುಡುಗನನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಸಿದಳು. ಅವನು ತಂದೆಯ ಒಳಗೆ ಮೊಗ ಹೇಳಿದ

“ ಅಪ್ಪಾ, ಏಳು, ನೀರು ಕುಡಿ; ಇನ್ನು ನಾನು ಟ್ರೈಸಿಕಲ್ಲ ಎಂದೂ ಬೇಡುವದಿಲ್ಲ .. ....”

ನೈವೇಶನಿಗೆ ಕಣ್ಣೀರು ಉಕ್ಕಿಬಂದವು. ಇತರರಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಿಸಬಾರದೆಂದು ಬೇರೆ ಕೊಟ್ಟಿಡಿಗೆ ಹೋದನು. ಮೋಕಾ ಆಯಳ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದ; ಆಕೆಯ ಕಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೀರು ಧಾರೆ ಧಾರೆಯಾಗಿ ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮೋಕಾನಿಗೆ ಅತಿ ದುಃಖವಾಯಿತು; ಧ್ವನಿತೆಗೆದು ಅತ್ತನು. ಟ್ರೈಸಿಕಲ್ಲ ನೆನಪು ತೆಗೆದಕೂಡಲೇ ಎಲ್ಲರೂ ಯಾಕೆ ದುಃಖಿಸುವರೆಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಹೋಯಿತು. ಆಯ ಅವನನ್ನು ಸಂಕೈಸಬೇಕಾದರೆ ಈ ಸಲ ಕುಂ ಕೋಣ ಬೀಳಬೇಕಾಯಿತು.

ಊಟಮುಗಿದ ನಂತರ ಮಗುವನ್ನು ಮಲಗಿಸಿ ಆಯಳು ಹೊರಗೆ ಹೊರಟಳು. ಹರಸಾಧನೊಂದಿಗೆ ಆಕೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರೂ ಇಂದು ಆಕೆ ಅವನ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ, ನಿನಯದಿಂದ, ತಾನು ಒಂದು ಅಗತ್ಯ

ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿರುವದೆಂದೂ, ಆದ್ದರಿಂದ ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ, ಅವನು ಎದ್ದರೆ ಹಾಲು ಕುಡಿಸೆಂದೂ, ಬಹಳ ಮಾಡಿ ತಾನು ನಾಲ್ಕು ಬಡಿಯುವದರೊಳಗಾಗಿ ಬರಬಹುದೆಂದೂ ಹೇಳಿ ಹೋದಳು.

ಹರನಾಥನು ಎಂದೂ ಆಶೆಯ ಮಾತನ್ನು ನಡೆಯಿಸದವನಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇಂದು ಯಾಕೋ ಒಪ್ಪಿದನು ಒಲ್ಲೆನೆನ್ನಲು ಮನಸ್ಸಾಗಲಿಲ್ಲ. ಖೋಕಾ ಪ್ರತಿದಿನ ಏಳುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎದ್ದು ಆಯಳನ್ನು ಕಾಣದೆ ಅಳಲಿಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ. ಹರನಾಥ ಹಾಲು ಕುಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಅವನ ಕೈಯೊಳಗಿನ ಹಾಲಿನ ಬಟ್ಟಲವನ್ನು ಜಾಡಿಸಿ ಒದ್ದುಬಿಟ್ಟನು. ಅದೃಷ್ಟಕ್ಕೆ ಆಯ ತೀವ್ರವೇ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಳು ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಖೋಕಾ ಹರನಾಥನಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ನರಕ ಶಿಕ್ಷೆಕೊಡುತ್ತಿದ್ದನೋ?

ಆಯಳನ್ನು ಕಂಡಾಕ್ಷಣ ಖೋಕಾನ ಆಳುವದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಆಕೆ ಅವನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಮಲಗುವ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋದಳು. ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಖೋಕಾ ಟ್ರೈಸಿಕಲ್ಲ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಮರೆಯಹತ್ತಿದ. ಆಯ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಮೂಲೆಯಿಂದ ಈ ಮೂಲೆಗೆ ಎಳೆಯುತ್ತ ಆಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಖೋಕಾನಿಗೆ ಅಂದು ಆದ ಅನಂದ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ ಖೋಕಾನ ಆಳುವು ಜನ್ಮಲೇ ಆಡ್ಡಮಳೆ ಬಂದು ನಿಂತಂತೆ. ದುಡನ್ನು ತಿಳಿದ ಹರನಾಥ ಅಶ್ಚರ್ಯ=ಬಿಟ್ಟು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಣಕಿ ಹಾಕಿ ಅದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಂಡನು. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಚೇಳು ಕಡಿದಂತಾಗಿಹಂತಿರುಗಿದ. ಹರನಾಥ ದುಡ್ಡು ತಕ್ಕೊಂಡು ದುಡಿಯುತ್ತಾನೆ ಆಯಹಾಗೆಯೇ ದುಡಿಯುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೂ ಖೋಕಾನಿಗೆ ಆಕೆ ನೂರುಗಾಲಿ ಸಾಯಿ ಕಲ್ಲ ತಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ತಾನು ಆಕೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯ ತರಗತಿಯವನೆಂಬಂತೆ ಅವನಿಗೆನಿಸಿತು. ಆಕೆ ಸೈಕಲ್ಲ ತಂದ್ದರಿಂದ ತನಗಿಂತಲೂ ಒಡೆಯರು ಆಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುವಳು. ಆದರೂ ಈ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂತು? ಎಂದು ಇನ್ನೊಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಗ್ನನಾದನು.

ನೃಪೇಶ ಬಂದಾಕ್ಷಣವೇ ಹರನಾಥ ಅವನಿಗೆ ಈ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿಸಿದ. ಅವನೂ ಅಚ್ಚರಿಬಿಟ್ಟು ಆಕೆಯನ್ನು ಕರೆಕಳಿಸಿದ. ಆಕೆ ಬಂದಳು; ಸಾಯಿ ಕಲ್ಲ ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಅವಳಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಎಲ್ಲಿತ್ತೆಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅಕಯಾ

ಖೋಕಾನ ತಾಯಿಯು ಸಾಯುವಾಗ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅದನ್ನು ಮಗುವಿಗಾಗಿ ಅಗತ್ಯಬಿದ್ದರೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಳೆಂದೂ ಆ ಹಣದಿಂದಲೇ ಈಗ ಕೊಂಡು ತಂದೆನೆಂದೂ ಹೇಳಿದಳು.

ನೃಪೇಶನಿಗೆ ಆಕೆ ಹೇಳಿದುದೇನೂ ಅಸಹ್ಯವಾಗಿ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ವಿನೋದಿನಿಯು ತನಗೆ ನ್ಯಾಯಮಾತ್ರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಆತನಿಗೆ ಅನಿಸಿತು. ಮಗನನ್ನು ತಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಜೋಪಾನ ಮಾಡುವೆನೆಂಬ ದರಲ್ಲಿ ಆಕೆ ವಿಶ್ವಾಸ ವಿಟ್ಟಂತಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಆಕೆ ಮಗನಿಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಆ ಹಣವನ್ನೂ ತನ್ನ ಹತ್ತರವಾದರೂ ಇಡಲಿಲ್ಲಲ್ಲ, ಅದನ್ನೂ ಆಯುಳ ಕೈಯಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ತಾನು ದುಂದುಮಾಡಿ ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಅಂಜಿದ್ದಳೋ ಎನಿಸಿ ಎಂದು ವಿನೋದಿನಿಯನ್ನು ನೆನೆದು ವ್ಯಥೆಬಿಟ್ಟನು ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅವನ ವಿಚಾರಗಳು ಅವನಿಗೆ ನಾಚಿಕೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದವು. ವಿನೋದಿನಿಯು ಮಾಡಿದ್ದಾದರೂ ಯಾರ ಮಗನಿಗಾಗಿ? ಅವನು ತನ್ನ ಮಗನಲ್ಲವೆ? ಹುಡುಗನ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಬಯಕೆಯನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಡಲು ತನ್ನಿಂದಾಗಲಿಲ್ಲ, ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಬಂದರೆ ಇರಲೆಂದು ಆಕೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಳು.

ಖೋಕಾ ಟ್ರೈಸಿಕ್ಲ ದೊರೆತ ಅನಂದದೊಳಗೆ ಉಟಿಮಾಡುವದನ್ನೂ ಹಾಲಕುಡಿಯುವದನ್ನೂ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟನು ಹಗಲು ಇರುಳೆನ್ನದೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೂತು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಹರನಾಥನು ಅದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಜಗ್ಗಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು; ಆದ್ದರಿಂದ ಖೋಕಾ ಆಯಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಹರನಾಥನನ್ನೇ ಅದನ್ನು ಜಗ್ಗಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು, ಆಯ ಇನ್ನೂ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಏಳುವ ಮೊದಲೇ ಹರನಾಥ ಖೋಕಾ ಇಬ್ಬರೂ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಅದರೊಂದಿಗೆ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಿದ್ದರು ಹತ್ತಿರ ಮನೆಯ ಓಡಿಸಾ ಆಳಗೂ ಅವರ ಅನಂದ, ಕೇಳಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾಚಿಕೆ ಬರುವಂತಿರುತ್ತಿತು; ಆಯಳಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. ಬೀದಿಗೆ ಹೋಗಿ "ಬಾರಪ್ಪಾ, ಮಗೂ, ಹಾಲು ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆಬಾ," ಎಂದು ಕರೆದಳು. ಖೋಕಾ ತಲೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ "ಉಹೂಂ, ನನಗೆ ಕಾಲುಬೀಳಿಲ್ಲ; ಹರನಾಥ ಇನ್ನೂ ಬೋಕೂ" ಎಂದು ಆಯಳ ಕಡೆಗೆ

ನೋಡದೇ ಹರನಾಥನಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಇತ್ತು; ಆಯಳು ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಸಾಯಕಲ್ಲಮಾಲಿಂದ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹರನಾಥನಿಗೆ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಬಯ್ಯಳು

ದುಡ್ಡಿಗಾಗಿ ಆತುರರಾಗಿರುವ ಉಳಿದವರು ಎಂದೂ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ದುಡ್ಡಿ ನಷ್ಟೇ ಆತುರತೆ ತೋರಿಸಿ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಹೊತ್ತಾಯಿತು, ಇನ್ನೂ ಬಾಬುಗಳ ಆದಿಗೆಗಾಗಿ ಒಲೆ ಹೊತ್ತಿಸಿಲ್ಲ, ಅದಿಗೆ ತಾನೇ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಆಗ ಬೇಕೆ? ಖೋಶಾನನ್ನು ಆಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಿನಗಾರು ಹೇಳಿದರು? ಅವನನ್ನು ಆಡಿಸುವದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಜನರಿದ್ದಾರೆ."

ಖೋಶಾನನ್ನು ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ಕರೆದುಕೊಂಡದ್ದು ಅವನಿಗೆ ಸಂಬರ ಲಿಲ್ಲ; ದೊಡ್ಡಧ್ವನಿದೆಗೆದು ಕಿರುಚುತ್ತ, ಆಯಳನ್ನು. ಒದೆದು, ಆಕೆಯ ಕೂದಲುಗಳನ್ನು ಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಹರಿದನು ಆದರೂ ಆಕೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ; ಅಟ್ಟಿದಮೇಲೆ ತಕ್ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಹಾಲು, ಬ್ರೆಡ್ಡು, ತಪ್ಪಿ ಎಲ್ಲ ತಿನ್ನಿಸಿದಳು. ಆಕೆ ಕೈಬಿಡುವದೊಂದೇ ಕಡ; ಅವನು ಅದಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಓಡಿಹೋಗಿ ಹರನಾಥ ನಿಗೆ ಹೇಳಿದ. " ಹರನಾಥ, ಬಾ; ಈ ಸಲ ಮತ್ತೆ ಜೋರಿನಿಂದ ಓಡಿಸು ವಿಯಂತೆ "

ಹರನಾಥನಿಗೆ ಅಯಳೊಂದಿಗೆ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಜಗಳವಾಡುವ ಧೈರ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ; ತಾನು ಆಕೆಗೆ ಸಾಟಿಯೂ ಅಲ್ಲವೆಂಬುದೂ ತಿಳಿದಿತು; ಒಂದು ವೇಳೆ ಜಗಳವಾಡಿ ಒಡೆಯರ ವರೆಗೆ ಹೋದರೂ ಅವರು ಯಾವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡುವದಿಲ್ಲವೆಂಬುದೂ ತಿಳಿದಿತ್ತು; ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಖೋಶಾ ಕರೆದರೆ ಒಲ್ಲನೆಂದ; ಒಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಲಿ ತುಂಬುತ್ತ ಹೇಳಿದ

" ಪುಟ್ಟ ಧನಿಯರೆ, ನಾನು ಬರುವದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಆಯಳನ್ನು ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಿ, ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾನು ಹೊರಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದರೆ ಆಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಜೀವಂತವಾಗಿಯೇ ನುಂಗಿ ಖಡುವಳು. ನಿಮ್ಮ ನಡುವೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ನಾನೊಲೈ ನನಗೇ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದೆ"

ಖೋಶಾ ಮತ್ತೆ ಆಯಳ ಬಳಿಗೆಹೋ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಆಕೆಗೆ ವಾಗಿತ್ತು ಆಗಲೇ. ಖೋಶಾನನ್ನು ಎತ್ತಿ ಎದಿಗೆ ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡರೂ ಆಕೆಯ ಎದೆಯೊಳಗಿನ ಉಮ್ಮಳಿಕೆ ಹಿಂಗಲಿಲ್ಲ ಹುಡುಗನನ್ನು ಬೇರೆ ಹುಕ್ಕೊಟ್ಟು ಹುಡುಗನನ್ನು ಕಂಡಂತಾಯಿತು. ನೋಡಲು " ಅಮ್ಮಾ "

ಎಂದು ಕಡೆದಖೋಕಾ ಒಬ್ಬ ಬೇರೆ, ಈ ಖೋಕಾ ಬೇರೆ ಎಂದು ಆಕೆಗೆ ಎನಿಸಹತ್ತಿತು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ತಾಯಿ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಎಷವನ್ನು ದರನಾಥ ಬೆರೆಯು ಸಿದ್ಧ. ಆಕೆ ನಿತ್ಯದಂತೆ ಅವನಿಗೆ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಿ, ಉಣ್ಣಿಸಿ, ಮಲಗಿಸಿದರೂ, ಆಕೆಗೆ ಹಿಂದಿನ ಆನಂದ ಇಂದು ಎಲ್ಲಿಯೋ ಮಾಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅನಿಸ ಹತ್ತಿತು. ಸಂಜೆಯ ವರೆಗೆ ಹೇಗೆಯೂ ಹೊತ್ತು ಕಳೆದಳು; ಇಳಿಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಗುವನ್ನು ತಿರುಗಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲು ಕರೆದಳು.

ಆಕೆ, ಅವನಿಗೆ ಅರಿವೆಅಂಚಡಿ ತೋರಿಸಿದಾಕ್ಷಣವೇ ಮೂರುಗಾಲಿಯ ಒಡಗಾಗಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಹಗಲು ಇರುಳು ಆದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಹಟಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಒಯ್ಯು ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲಿಬಿಡುವೆನೆಂದು ಹೆದರಿಕೆ ಹಾಕಿದಳು. ಅವನು ಇಷ್ಟು ಹಟಮಾರಿಯಾಗುವನೆಂದು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಆಕೆ ಅದನ್ನು ತುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಖೋಕಾ ಆಕೆಯ ಕೊಂಕುಳೊಳಗಿಂದ ಜಗಿದು ಹರನಾಥನ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ "ಹರನಾಥ, ನೀನೇ ಬಾ; ನಿನೊಂದಿಗೆ ನಾನು ಆಡುತ್ತೇನೆ: ಅಮ್ಮಾ ಬಹಳ ಕಟ್ಟಿ ಇದ್ದಾಳೆ: ಆಕೆಯ ಬಳಿಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಕರೆದನು ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ತಲೆಹಾಕಿ ಹರನಾಥ ಹೇಳಿದ.

"ಇಲ್ಲ ಮಗು, ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮನ ಹತ್ತಿರಹೋಗು. ನಿನಗಾಗಿ ಆಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಹಗಲೆಲ್ಲ ಜಗಳಮಾಡಲಾರೆ" ಅವನ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಅಣಕವು ತುಂಬಿದಂತಿತ್ತು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಆಯಳ ನರನರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಟ್ಟು ಸಂಚರಿಸಿತು; ಈಗ ಜಗಳಮಾಡಿದರೆ ಕೂಸು ಪಾವಟಿಡಗಳಮೇಲಿಂದ ಉರುಳಿಬೀಳುವದೆಂದು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು, ಮತ್ತೆಯೋಗಿ ಖೋಕಾನನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಂದಳು. ಖೋಕಾ ಮತ್ತೆ ಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳನ್ನು ಬೇಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನುವಾದನು. ಆಕೆಗೆ ಹಣಹಣಿ ಬಡಿದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಕೂದಲುಗಳನ್ನೇ ಕಿತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು; ತಾನು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಸಾಯಕೊಳ್ಳನ್ನು ತಂದೆನೆಂದು ಆಕೆಗೆ ಸತ್ಯಾತ್ಮಕ ನಾಯಿತು. ಅದೇ ಅವರಿಬ್ಬರ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡುತ್ತ ನಡೆದಿತ್ತು ಮಗು ಆಕೆಯನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡುವ ಸಂಭವವಿತ್ತು. ಆಯಳು ಅವನಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ವಚನಗಳನ್ನಿತ್ತು ರಮಿಸಿದಳು. ಅವನು ಆಕೆಯ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟು ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಸಾಯಕೊಳ್ಳ ಮರೆತನು; ಆಕೆ, ಅವನಿಗೆ ಟ್ಟಿಮು

ಹತ್ತಿ ವ್ರಾಣಸಂಗ್ರಹಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಹುಲಿ, ಆನೆಗಳನ್ನು ತೋರಿ ಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಳು; ಒಂದು ಘಂಟೆ ಅತ್ತಇತ್ತ ಅಡ್ಡಾಡಿದರೂ, ಓಪ್ರಾಮುಹತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಹುಲಿ ಆನೆಗಳನ್ನೂ ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲ ಅದರಿಂದ ಕುಪಿತನಾದ ಖೋಕಾ ಮನೆಗೆ ಮರುಳಿ ಬಂದೊಡನೆಯೇ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆಯಳು ಕೆಟ್ಟ ಇರುವಳೆಂದೂ ಹರಸಾಥನು ಒಳ್ಳೆಯವನೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿದನು. ಆಯಳು ಅವನಿಗೆ ಹಾಲುಕುಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದಳು, ಆಗ ಆಕೆಯ ಕೈಯನ್ನೆ ಕಡಿದುಬಿಟ್ಟನು.

ಅವನ ಈ ರೀತಿಯ ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಆಯಳಿಗೆ ತಲೆಬೇಸರವಿಟ್ಟಂತಾಗಿತ್ತು ಅವನ ಬೆನ್ನಿಗೊಂದು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಗುದ್ದಿ, 'ಈಗಂತೂ ನೀನು ಅತೀನ ಉದ್ಧಟನಾವೆಯೆಸ್ವಾ, ನೋಡಿಲ್ಲ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ರಕ್ತಹೇಗೆ ಸುರಿಯುತ್ತಿದೆ?' ಎಂದು ತೋರಿಸಿದಳು; ಖೋಕಾ ಅಗಲವಾಗಿ ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ಅಳುವದನ್ನು ಆಲಿಸಿ ಹರನಾಥ ಓಡಿಬಂದು ಆತನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡನು. ಬಾಲಕನ ಮೈಮೇಲೆ ಕೈಯಿಂದ ಸವರುತ್ತ ಹೇಳಿದ.

“ಜನರು ಹೇಳುವದು ನಿಜ, ತಾಯಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದ ಮಮತೆವಾಡುವಳು, ಮಾಟಗಾತಿಯೇಯಾಗಿರಬೇಕು' ತಂದೆಯಿರುವಾಗ ಎಷ್ಟೋ ಹಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹಿತ ಅವನು ಹೋದಕೂಡಲೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಮಗು ಸುಮ್ಮನಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಯಾರು ಹೇಳಬೇಕು? ಎಷ್ಟೆಂದರೂ ನಾವು ದುಡ್ಡಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಊಳಿಗದವರು.”

ಆಯಳಿಗೆ ಸಂಯಾಗಿ ಬಂಗಾಲಿನುಡಿ ಬಾರದಿದ್ದರೂ ಹರನಾಥ ಅಂದದ್ದೆಲ್ಲದರ ಸಾರವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದಳು, ಬೇರೆ ಸವಯವಾಗಿದ್ದರೆ, ದೊಡ್ಡ ಯುದ್ಧವೇ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು; ಆದರೆ ಇಂದು ಜಗಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲದ ಆಕೆಯೂ ಮಗುವಿನ ನಂಬುಗೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಒಲುಮೆಯನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಳು; ಆದಕೃಾಗಿ ಆಕೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟಳು; ತಮ್ಮ ಮರಿಗಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದಾಗ, ಕಣ್ಣು ಹುಲಿಯೊಂದು ಕಂಠ ತಿರಿಗಿಸುವಂತೆ ತಿರುಗಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತಳು.

ಮರುದಿನ ಮುಂಜಾನೆ, ಓಪ್ರಾಯಿಸಿ ಕಲ್ಲ ಕಾಣೆಯಾಗಿತ್ತು. ಭೂಮಿಯೂ ಬಾನೂ ಒಂದಾಗುವಂತೆ ಖೋಕಾ ಅತ್ತನು ಸ್ವಪೇಶ ಯಾವಾಗಲೂ ಮುಂಚೆಯ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಿಡುತ್ತಿದ್ದ ಆಳಿಗೆ ಶಿಸಿಸಿದನು. ಹರನಾಥ

ಅದನ್ನು ಹುಡುಕಲು ತೊಡಗಿದ; ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಯಾರಾದರೂ ಮನೆ ಯವರೇ ಕಳ್ಳರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದ. ಆಯಳು ಮಾತ್ರ ಮಾನ ಫಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಳು.

ಬಿರುಗಾಳಿ ಬೀಸಿಹೋದನೇಲೆ ಮನೆಯು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಮೌನ ವಾಯಿತು. ನೃಪೇಶ ತನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ. ಹರನಾಥ ಪೇಟೆಗೆ ಹೋದ. ಹಾಲನ್ನು ಅರ್ಧವೇ ಕುಡಿದು, ಅತ್ತು ಅತ್ತು ಬೋಕಾ ಮಲಗ ಕೊಂಡನು. ಆಯಳು ಮಾನಫಾಗಿ ವೃಂದಾಂಡದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದಳು. ಒಮ್ಮೆಲೇ ಹರನಾಥ ಅಚ್ಚರಿಬಡುತ್ತ ಒಳನುಗ್ಗಿ ತೇಕುತ್ತ “ಒಡೆಯರೇ, ಟ್ರಾಯಿಸಿಕಲ್ಲ ಸಿಕ್ಕಿತು” ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ವೃಂದಾಂಡದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಆಯಳ ಮುಖವು ಒಂದು ತೆರನಾಯಿತು ನೃಪೇಶ ಆತುರತೆಯಿಂದ ಕೇಳಿದ.

“ ಎಲ್ಲಿ ಅದೆ ? ”

ಹರನಾಥ ಹೇಳಿದ.

ಬೀದಿಯ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಮದ್ದು ಸಿಯವರ ಒಂದು ಅಂಗಡಿ ಅದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವನು ಹಳೆಯ ಸಾಯಕಲ್ಲಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಆಯ ನಸುಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಯ್ದು, ಮಾರೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾಳೆಂತೆ.

ತನ್ನ ಕಿವಿಗಳನ್ನೇ ನೃಪೇಶನಿಗೆ ನಂಬುವದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆಯ ಹೀಗೇಕೆ ಮಾಡಿದಳು? ಆಕೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಂದಂದಿನಿಂದ ಒಂದು ಕಾಸಿನ ಬಿಲೆಬರುವ ವಸ್ತುವನ್ನೂ ಈ ಮೊದಲು ಮಾರಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಸಂಬ ಳಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ, ತನ್ನ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿಯ ಒಕುಭಾಗವನ್ನೇ ಮಗುವಿಗಾಗಿ ವೆಚ್ಚಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈಗ ಆಕೆ ಸಂಬಳವಿಲ್ಲದೆ ದುಡಿದರೂ, ಮಗುವನ್ನು ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದ ಲಾಲನೆ ಪಾಲನೆಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಇಂದು ಇದನ್ನೇಕೆ ಮಾರಿದಳು? ಆಕೆಯೇ ಸ್ವತಃ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿರದ ವಿನಃ ಹರನಾಥನು ಎಂದೂ ಚಾಡಿ ಹೇಳುವಷ್ಟು ಧೈರ್ಯಮಾಡ ಲಾರನು; ಎಷ್ಟೋ ರೀತಿಯ ವಿಚಾರಗಳು ನೃಪೇಶನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಾಡಿ ದವು; ಅವನಿಗೆ ಏನು ಮಾಡುವದೆಂಬುದೇ ತಿಳಿಯದಾಯಿತು. ಹರನಾಥ ನನ್ನೇ ಪುನಃ ಕೇಳಿದ

“ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಆಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದಾಳೆಯೇ ? ”

“ ಸುಳ್ಳಾಗಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಿಲ್ಲ ಆಕೆಯ ವಿನಯವಾಗಿ ಸುಳ್ಳೊಂದು, ಸೊಟ್ಟೊಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಕೆಯೇನೂ ನನ್ನ ವೈರಿಯಲ್ಲ. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿಯೇ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.”

ನೃಪೇಶ ಅಯಳನ್ನು ಕರೆದು ಕೇಳಿದ. ಆಕೆಯೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಳು. ನೃಪೇಶನಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ಇಕ್ಕಿಕೊಂಡಿತು. ಆಕೆಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಪೋಲೀಸರಿಗಂತೂ ಆಕೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವ ವಿಚಾರವೇ ಇಲ್ಲ. ಆಕೆ ದುಡಿದ ಗಂಟನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅರ್ಧ ಡಜನ್ ಸಾಯಕಲ್ಲುಗಳಾದರೂ ಬರಬಹುದು. ಆಕೆಗೆ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಡಚಣೆಯಾಗಿರಬೇಕು; ಅಂಕೆಯೇ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ. ತಾನಾದರೂ ಆಕೆಗೆ ಒಂದು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅಗತ್ಯ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾದರೂ ಒಂದು ಕಾಸು ಸಹಿತಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕಳವಿನ ಅಪರಾಧ ಹೊರಿಸಿ ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದುದಾದರೆ ಅವನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಪ್ಪುಗಾರನಾಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಕೆಯನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಅವನಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಆಕೆ ಹೋದರೆ ಯಾರು ಮಗುವಿನ ಲಾಲನೆ ಪಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು? ಆಕೆಗೆ ಯೋಗ್ಯಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿಸಲೇ ಬೇಕು. ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಊಳಿಗದವರು ಆಕೆಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುವರು.

ಅದನ್ನೂ ನೃಪೇಶ ಮಾಡದಾದನು. ಆಕೆಯನ್ನು ಯಾರೂ ಊಳಿಗದವರೆಂದು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಕೆಯೊಬ್ಬ ಮನೆಯವಳಂತೆಯೇ ಇದ್ದಳು. ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಿಟ್ಟುಮಾಡಿ ಬಿಡಬೇಕೆಂದರರೂ ಆತನಿಂನು ಸಿಟ್ಟುಮಾಡುವುದು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಧೈರ್ಯಮಾಡಿ ಇಷ್ಟು ಆಕೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಅವನಿಗೆ ಸಾಕುಬೇಕಾಯಿತು.

“ ಇನ್ನೆಂದೂ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಡ. ದುಡ್ಡು ಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳು.”

ಹರನಾಥ ಪಶ್ಚಿತ್ತವ ಕಲ್ಲಿಯನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಆಯಳಿಗೆ ಯಾವ ತಿಕ್ಷಣಿಧಿಪಲ್ಲಡುವದೆಂಬುದನ್ನು ಅಲಿಶಲು ಹೊರಗೆ ನಿಂತಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟುಬಂತು. “ ಒಡಯರೇಕೆ ಆ ಅಪರಾಧಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹತ್ತುರೂಪಾಯಿ ಕಾಣಿಕೆಹೋಗಿ ಕೊಡಬೇಕು? ಆಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾದರೂ ಯಾವ ಷಾಹಸದ ಕೆಲಸ?” ಎಂದು ಒಟಗುಟ್ಟುತ್ತ ನಡೆದನು. ಹರನಾಥ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಅಯಳು ಕೇಳಿದಳು.

“ಬಾಬುಗಳೇ, ನಾನು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಇನ್ನು ನಾನಿಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇರಲಾರೆ; ಟ್ರಾಯಿಸಿಕಲ್ಲ ತಿರುಗಿಕಳಿಸುತ್ತೇನೆ”

ನೃಪೇಶನಿಂದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನೂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸದೆ, ವತ್ತು ಖೋಕಾನ ಕಡೆಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟಾದರೂ ನೋಡದೆ ಆಯಾ ಮನೆಯಿಂದ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಳು. ನೃಪೇಶ ಆಕೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕರೆತರಲು ಹರನಾಥನನ್ನು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಕಳಿಸಿದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಆಕೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಯೋ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿದ್ದಳು.

ಇಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿ ಹುಡುಗನನ್ನು ಹೇಗೂ ನೋಡುತ್ತ ಬಂದರು. ನೃಪೇಶನು ಕಚೇರಿಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಜಲಿಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು ಯಾವ ಟ್ರಾಯಿಸಿಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಆಗಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಒಬ್ಬ ಮದ್ರಾಸಿ ಹುಡುಗ ತಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟ; ಆ ಹುಡುಗನಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಯಳ ಏಷಯ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಆಕೆ ತಂದು ಇಟ್ಟಿದ್ದಳೆಂದೂ, ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಮೊದಲು ತಿರುಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟು ಬರುವ ದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದಳೆಂದೂ ಹೇಳಿದ ಆದರೆ ಆಕೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಳೆಂಬುದು ಅವನಿಗೂ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ

ದಿನಗಳಮೇಲೆ ದಿನಗಳು ಉರುಳಿದವು; ಖೋಕಾನ ಕೆರುಕುಳಕ್ಕೆ ಕೊನೆಮೊದಲೇ ಇಲ್ಲ, ನೃಪೇಶನಿಗೆ ತಲೆಬೇಸರನಿಟ್ಟಿತು; ಆಯಳ ಸುಳಿವೇ ಇಲ್ಲ, ಹರನಾಥನೊಬ್ಬನಿಗೇ ಮನೆಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತೂಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಒಕ್ಕಲುಗಿತ್ತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ದ್ವಾಯಿತು, ಆದರೂ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಾಗಲಿಲ್ಲ; ಇಷ್ಟು ದಿನವ ಮೌನ ನಿಂದಿರ, ಮನೆಗೆ ಎಂಬಿಬ್ಬರ ನಿತ್ಯ ಜಗಳದಿಂದ ಈಗ ಕಳೆಯೇರಿತು.

ಬಾಳವಾಡಿ ಒಂದು ಮಾಸ ಉರುಳಿರಬಹುದು ಖೋಕಾ ನೃಪೇಶನ ತೊಡೆಯಮೇಲೆ ಕೂತಿದ್ದಾನೆ ನೃಪೇಶನು ತನ್ನ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಎಷ್ಟು ಸ್ವಯತ್ತಿ ಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಹರನಾಥ ಬಂದು, ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ತಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವನೆಂದು ತಿಳಿಸಿದನು ನೃಪೇಶ ಆ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಒಳಗೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದಂ ಹೇಳಿದ ಒಬ್ಬ ಮುದುಕ ಚೀನಿ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಹರನಾಥ ಕರೆದುತಂದ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನಾಗಿ ನೃಪೇಶ ಮನುಷ್ಯನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದ, ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಈ ಮನುಷ್ಯನದೇನು ಕೆಲಸವಿರುವದೆಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ.

ಕೇಳಿದಮೇಲೆಯೇ ಆ ಮನುಷ್ಯನು ಹರಕುಮುರಕು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ

“ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ನನ್ನದೊಂದು ಸರಾಫಿ ಅಂಗಡಿಯಿದೆ. ಈ ಪತ್ತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು, ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಕಳಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊರಳ ಭಂಗಾರದ ಹಾಗವನ್ನು ಅಡವಿಟ್ಟಿದ್ದಳು ಈಗ ನನಗೆ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಅದರಿಂದಲೇ ಮನೆಗೆ ಬರಬೇಕಾಯಿತು ಅಸಲು ಬಡ್ಡಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವಳ ಹಾರ ಅವಳಿಗೆ ಕೊಡುವ; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರ ಹೇಗೂ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ ಅವಧಿ ಮುಗಿದಂತಾಗಿದೆ. ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಮಾರುವೆ ”

ನೃವೇಶ ಯಾವ ದಿನಾಂಕದ ದಿನ ಆ ಹೆಣ್ಣುವ ಗಳ ರೂಪಾಯಿ ಸುತ್ತು ತಂದಿದ್ದಳೆಂದು ಕೇಳಿದ. ಆ ಮುದು ಚೀನಿಯವ ಏರಿಯಾದ ದಿನಾಂಕ ಹೇಳಿದ.

ನೃವೇಶನಿಗೆ ಈಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ತಿಳಿದುಬಂತು, ಬೋಕಾನನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಸಹಿಸಲು ಟ್ರೈಸಿಕಲ್ವಿಗಾಗಿ, ಹುಡುಗನ ಸತ್ತತಾಯಿ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಸಾಕು ತಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಅವನಿಗೆ ಆ ಭಂಗಾರದ ಹಾರದ ಗುರುತಿತ್ತು ಅದು ಆಯುಳದಾಗಿತ್ತು. ವಿನೋದಿನಿ ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತಳಾಗಿರುವಾಗ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಆಯು ಅದನ್ನು ವಿನೋದಿನ ಬಿಳಿಯ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಹಾಕಿ ಎಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆಂದು ಆನಂದ ಪಟ್ಟಿದ್ದಳು; ಆಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಬೋಕಾನ ಮದುವಣ ತ್ತಿಗೆ ಇದು ಕಾಣಿಕೆಯೆಂದು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದಳು.

ನೃವೇಶ ಆ ಚೀನಿಯವರನ್ನು, ಅವಳು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳಿ, ಕಳಿಸಿಬಿಟ್ಟನು.

ದಿನಗಳನೇಲೆ ದಿನಗಳು ಉರುಳುತ್ತಿದ್ದವು; ಮನೆಯ ನಾತಾವರಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗಂಭೀರವಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿತ್ತು; ಪ್ರೇಮಬುಗ್ಗೆಯು ಸೆಲೆಗಡದಿತ್ತು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮಪುತ್ಥಳಿ, ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಗಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳನ್ನು ದೇವರು ತಕ್ಕೊಂಡುಹೋಗಿದ್ದ; ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ವೇಶದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಾಗಿದ್ದಳು. ನೃವೇಶನಿಗೆ ಆಕೆಯ ವಿಷಯ ವಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸುದ್ದಿ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ

